

**Adversariorum anatomico-medico-chirurgicorum. Decas secunda /
[Frederik Ruysch].**

Contributors

Ruysch, Frederik, 1638-1731.

Publication/Creation

Amsterdam : Jansson-Waesberge, 1720.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/u2vwwtj4>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

FREDERICI RUYSCHII,

*Anatomes & Botanices Professoris, Academiae Caesareae
Curiosorum Collegae, nec non Regiae Societatis
Anglicanae Membri,*

ADVERSARIORUM

ANATOMICO-MEDICO-

CHIRURGICORUM.

DECAS SECUNDA.

In quâ varia notatu digna recensentur.

CUM FIGURIS AENEIS,

AMSTELODAMI,

Apud JANSONIO - WAESBERGIOS.

M. DC. C. XX.

FREDERICI RUYSSCHII,

Maestri & Botanices Professoris, Academiae Caesareae
Christophorum College, nec non Regiae Societatis
Anglicanae Membri,

ADVERSARIORUM

ANATOMICO-MEDICORUM

CHIRURGICORUM

DECAS SECVNDA

In qua varia notata digna recentiorum

CUM FIGURIS AENEIS

AMSTELÆDAMI,

Apud JANSONIO - WASSBERGII.

M. DC. C. XX.

ILLUSTRISSIMIS, NOBILISSIMIS,
ERUDITISSIMIS,
VIRIS,

Societatis Philosophicæ

BRITANNICÆ

Membris florentissimis

Sub auspiciis

Serenissimi Regis

GEORGI.

Opusculum hoc

OBSERVANTIÆ, ET REVERENTIÆ, TESTANDÆ ERGO

Offert

FREDERICUS RUYSCHIUS.

ILLUSTRISSIMIS, NOBILISSIMIS,
ERUDITISSIMIS,

VIRIS,

Societatis Philosophicae

BRITANNICAE

Membris honoratissimis

sub auspiciis

Serenissimi Regis

GEORGI II.

Opusculum hoc

OBSERVAVIT, ET REVERENTIAE, RESERVANDAE ERGO

Opus

FREDERICUS RUYSCHIUS.

ADVERSARIORUM ANATOMICORUM.

DECAS SECUNDA.

EN, Amice lector, en iterum me prodeuntem in scenam! nonne foret satius virum octuaginta & tres annos natum filere, atque sarcinas in magnum illud, brevi fuscipiendum, iter colligere? Ita Sane! oportet enim inter actiosa vitæ & Supremum diem otii quid habere, quo vera Philosophia, quæ mortis meditatio, ab animo excolatur. Sic ago profectò, idque mihi præstat benignitatis DEUS præter tot bona, quibus me grandævum largissimè beavit, ut maximum senii tempus in his locem. Interim tamen vivo, noctesque adhuc & dies impendo alacer contemplando, atque investigando humani corporis abdita, & puto me novi quid discendo quotidie fenescere feliciter. Id verò, quod industriæ meæ aperit Creator, non mihi servandum credo; sed ita censeo, velle Adorandum Numen per me servum suum hæc in gloriæ suæ celebrationem mortalibus manifestare, ut sensim Medicina perfici queat. Si has meas causas æqui fers bonique, gaudebo; nec incolumis desinam monere sodales meos audacter & fideliter, si quid invenerim boni. Cedant conatus nostri in Gloriam DEI, & Salutem hominum!

I.

De Membrana, & vasis Sanguiferis in Acetabulo Coxæ.

OMnia ossa suâ ambiri membranâ, scripserant Anatomici, solos Dentes Periostio dicebant carere. Illi vero qui

A

ac-

accuratâ indagine mirabilia in Conchâ Auris Officula deinde detexerant, & hæc, Dentium instar, omni proprio vestimento nuda tam severè docent, ut insanire viderer Principi in Anatomicis viro, quando olim & hæc ipsâ arctè investiri verâ membranâ, verò Perioostio, scripseram, addideramque simul vasa Sanguifera excipi, ordinatim distribui, perque membranam hanc in meatus horum Officulorum intröire, humores eò deferre, imò verò & inde iterum recipere vascula, quæ perfunctos munere suo humores ex ipsis horum officulorum medullis reducant.

Neque minus incredibilia proferre censebar, quando scriberem publicè inventum mihi Corticem Cerebri solo fabrefactum vasculorum Sanguiferorum contextu. Quid itaque censebunt, qui me legunt scribentem, cavitatem Acetabuli in ossibus innominatis ex parte obducta esse membranulâ tenuissimâ, quæ ita contexitur mirabili vasculorum sanguiferorum apparatu, ut arte meâ repleta hæc totam membranulam nitenti undique pingant rubedine: eminus enim lustrata oculo membrana hæc absolute rubra apparet.

Neque est, ut quis putet, membranosas partes ex tenerrimis contextas vasis ilicò in locis illis perire debere, utpote quæ sustinent molem superioris corporis, atque attritu perpetuo in se invicem actæ facile destruerent tenella hæcce vascula, unde inflammationes, dolores, suppurationes, atque alia mala perpetuo sequerentur. Ut enim hæc caveret incommoda Creator, cavitatem hanc ita construxit, ut impossibile sit, capiti Ossis Femoris membranam hanc, vel vascula ejus, attingere. Locus namque in quo tuta reconditur, est extra hemisphæricam superficiem cavam Acetabuli, unde globosum ossis Femoris caput, mobile intra descriptam cavitatem: eique fere congruens, nullâ parte suæ superficiei unquam possit tangere membranulam, ejusque vascula, ut manifestum erit unicuique qui inspicit Figuram.

Nemo miretur latuisse tandiu atque effugisse omnem perspicacium Anatomicorum industriam hujus membranæ apparatus: quis etenim artificum hæctenus potuit ceraceam materiem ita impellere, ita dirigere, ut in intima hæc eo penetret impetu, ut abditissima hæc, & remota ab Arteriis majoribus,

vascula tam perfectè repleat? Attamen absque hâc felicitate successus frustra erit, quicumque vel membranulam hanc subtilissimam spectare cupit, longe minus possibile erit ulli vascula in hac tenuissimâ aliter detegere. Dolor coxarius ægrotantibus cruciatum, medicis verò opprobrium esse, tristis sæpe clamat experientia. Est, ille sæpenumero incurabilis, nec levatur medicamentis, vesicantibus non auscultat, ferro resistit ipsi & igni. Coquestus jam de hisce Divus Hippocrates, nec mirum videtur sedem tum fixisse in vasculis profundissimè sitis in diverticulo Acetabuli intra cavitatem ejus posito. Nonne igitur difficillimum est eò intactis viribus illibata medicamenta afferre?

In icone cernis reptatus, & numerum, vasculorum sanguiferorum per hanc membranam, Monendus tamen es pictorem, artis suæ peritissimum licet, mirabilem naturæ ornatum haud satis feliciter affecutum fuisse: quia tam numerosa, tam implicita, hæc sunt, ut imitari fere sit impossibile. Ideoque partem hanc ita præparatam, atque balsamo conditam, ita aservo in novo, quod jam iterum paro, gazophylacio Anatomico, ut unicuique idoneo spectatori lubens illud contemplandum exhibere promptus sim.

II.

De Vasis, quæ per Patellam ipsam distribuuntur, atque per Cartilaginem mobilem in genu.

HUc, amabo Te, ades, qui desideras artem discere, quâ corpus Tibi exstruxit Deus! nova nec prius descripta prius contemplaberis. Non ita diu est, quando replendo cadaveris vasa in mirum incidi inventum. An verò observavit Quis, vasa sanguifera sese penetrare per Patellæ corpus, atque immenso numero in una ejus meditullia se abdere? certe quum non meminerim id contigisse, rei nunc speciem dabo in Tabulâ conspiciendum, postea verò & Cartilaginis Tibi vasa sistam. Sed oleum pendet & operam, qui vasa hæc invenire annititur, & demonstrare, in patellâ adulti jam hominis; sed qui imitari

valet, quod præstiti, in cadavere juvenili, ubi Cartilagineâ adhuc pelluciditate transparet, poterit illa distincta videre, atque advertere mirabiles eorum distributiones. Ne verò felicitis laboris rarus pereat successus, necesse est, partem ita arte paratam sic conservare, ut nec pereat, nec evadat opaca: utrumque sanè artificio singulari effeci: atque ita pulchrum hocce spectaculum inter mea incorruptum asservo.

Cogitat forte, hæc quisquis legit; an ergò mihi frangenti toties Patellas, ut inspicerem in indolem earum, nunquam apparuit vel unus talium vasculorum, vel truncus, vel ramus? Ego candidus huic dixerim, nec mihi unquam illa fuisse spectata licet indaganti: etenim fractæ Patellæ ut inspiciatur vasa hinc, contracta suoque hinc expulso liquido orbata, omnem effugiunt sequentis aciem. Ubi verò injectâ cerâ, antequam frangatur Patella, vasa hæc distenta sunt, atque indurescente dein eâdem materie manent repleta, tum demum datur speculari omnia. Inspice, quæso, figuram hic positam, quâ conatus sum exprimere Patellam de juvenili ablatam corpore; videsne eam tot abundare vasculis, ut tota fere rubescat? Senilia autem ossa sensim arctius compacta vasorum plurima abolent, inque firmiorem compagem densant, unde per ætatem firmiora quidem, at aridiora simul, ossa evadunt; quod quidem liquidius nunquam, quam in dentibus, spectatur, quos vasis contextos pueri in tenellâ ætate recondunt, senes verò, aut ætate proveciores, vasis conspicuis destitutos possident.

Quod si quis minuta me sectari objicit, atque in rebus haud magni momenti inquirendis occupatum deridet; imò verò si ait, satis esse notum, vasa ferri sanguinea per omnes corporis humani partes, perque ipsa adeò ossa. Huic ego reponam; mirari me licentiam hanc, quâ quis audet asseverare, se scire vasa existere, quæ nec ipse vidit, nec alius unquam. Undenam ergo illa nosti? quis eorum decursus? ubi hærent? quæ diversitas in senio, ætate virili, adolescentiâ, pueritiâ? omnia hæc bene nosse, atque oculis spectanda dare, pluris facio, quam omnia conjecturanti atque effingendi effecta: nihil licet Anatomico adsumere, quod non videt, nihil eorum, quæ videt, negligere, aut vilipendere. Nihil in corpore humano frustra conditum, cognoscitur & in eo frustra nihil.

Si ægrè haud feret Lector, monebo eum, me vidisse jam bis, nec sine admiratione, casus vix credibiles nisi ipse interfuissem. Vocabar, ut opitularer, ad homines, qui suas caligas supra genu arcto vinculo constrinxerant ita, ut impediretur velox & facilis partium harum motus; his dein per plateas obambulantibus contigit; ut cespitarent, unde verò flexu genu prolaberentur humi, sine allisione Patellæ, aut Tendinum; interim diffracti his erant ipso hoc flexu subitaneo Tendines validissimi Musculorum, qui Tibiam extendunt. Quis credidisset id fieri posse, qui novit & consideravit crassitiem horum ingentem? Rem tamen expertus sum adeò evidenter, ut hiatus inter partes Tendinum horum abruptas tam magnus esset, qui concederet digitum adulti transversum imponi. Neque surgere hi, nec se erigere poterant, imò verò ne pedibus quidem insistere absque adminiculo hominum ipsos fulcientium, coacti autem per multorum mensium spatio in lecto decumbere, tandem toto reliquæ vitæ decursu baculo corpus inter ambulandum fulcire, atque sustinere, impellebantur.

Multa equidem inducunt me, ut crediderim, esse quandoque talem in membranis, tendinibus, imò & in ipsis ossibus, conditionem, unde facilius, quam naturaliter, suis naturalibus locis exire, aliorsum cedere, quin & rumpi, possint. Quæ quidem mala haud accidissent tam facilè, si abfuisset ægra hæc diathesis. Sane simile quid cernimus in Herniis, quæ natas admiramur levissimis aliquando ex causis, quum iidem homines alio quidem tempore impunè sustinuerint nixus, motusque maximos. Quis nescit sæpe terrore, animi perturbatione, levi nisu corporis, has in robustis, & exercitatis, natas? Dudum est, quod scripsi in observationibus meis historiam, quæ huc facit. Viro per publica incedenti, in declivitate pontis, lubricitate viæ subducti pedes casum minitantur, ille tamen corporis agilitate lapsum evitat, nec alliditur stratis viarum, in ipso tamen hoc nixu frangitur illi Patella transversa absque ullo allisu. Commissus ille curæ famosissimi Chirurgi, qui in pago *Fisp* dicto artem summâ cum famâ eâ tempestate colebat, nihil adjuncti accepit. Quod tamen haud contigit culpâ adeò boni magistri: sed fragmenta Patellæ fractæ sæpe non coeunt iterum, quia unita haud possunt retineri, tam diu do-

nec coaluerint. Sæpe & impeditur hæc concretio inde, quod vasa fragmentorum quandoque non satis suppeditant materiem ossibus aduncandis propriam. Enimverò homines vidi, quibus fracti ossis frustra, omni arte ritè tractata, tamen nunquam concredebant horum humeris, brachiisve circumducti & applicati, tubi ex bractea ferri multum præstabant commodi; partes in situ satis commodè ita retinebantur, ut motus requisitos exercere utcumque possent.

III.

*De lubricâ materie, quæ in articulo genu,
pone Patellam reperitur.*

Mirificum corpus, quod hic loci observatum Anatomicis, glandularum fabricâ constare apud omnes fere auctores recentes pro certo quidem habetur: imprimis verò, postquam suam super his sententiam, observationibus lubnixam, edidit subtilissimus inter Britannos Anatomicus *Clopton Havers*. Addit quippe egregius hic vir delineationem, quæ glandis structuram omninò exhibet. Ego tamen, qui partes has, arte meâ præparatas, cum curâ examinavi glandulosi quid nihil invenire me cogor fateri: postquam enim eventu felicissimo vasa hujus partis materie replevi ceraceâ, atque deinde dexteritate singulari expedivi ab intricatione suâ mirabili, videor mihi liquidò spectare, totum hunc apparatus merè glandulosum habitum, esse ex meris conflatum vasculis, quæ sanguinea sunt, sed quam tenuia? quam diverso ab omnibus aliis reptatu incedentia? Sane est in his singulare quid, quod frustra aliis in partibus quæsiveris. Sed præ cæteris notabile mihi videtur in hoc opere, quod glomen horum vasculorum undequaque obfitus sit materie quadam lubrica valde, & quæ pinguedinem æmulatur satis bene.

Ipsa itaque materies lubrici huius linimenti, quæ hic apprehenditur, non secernitur certè à sanguine ope structuræ glandulosæ, ut quidem id volunt auctorum Celeberrimi, sed profectò separatur extremis illis Arteriolarum finibus, qui ideò tam subtiles, multiplices, & tam singulari penitus apparatu

in-

instructi sunt, ut efficiendo huic operi aptissimi sunt: vascula enim arteriosa serosa hic ita construuntur, ita ordinantur in suo decursu, ut simile alibi non spectemus. Cur autem hæc subtilitas, figura, reptatus, situs, non sufficerent producendæ singulari indoli hujus humoris? quare esset opus accedere glandulæ naturam præterea, ut idem fieret. Nonne demonstravi jam dudum alibi in Hepate, Liene, Testibus, extremitates vasculorum arteriosorum solas esse, & sufficere, ut peculiare illi humores, suis singuli locis, conficiantur, sine ullâ glandulæ cujuscumque accedentis ope. Si porro objicere quis vellet, omnes humores simul confusos in sanguine arterioso contineri, ideoque tantum esse opus, ut ab hæc universali, omnesque humorum species continente, humore singulares illi separentur, ita quidem, ut Fel, Lac, Oleum, Semen, Saliva, jam hærentia verè in ipso sanguine tantummodo inde rursum separentur: non habeo aliud quod dicam, nisi me credere, verè quidem materiem horum omnium jam adesse in sanguine, interim tamen liquores hos peculiare, antequam tales evadant, omninò adhuc peculiari debere, elaborari, & in singularem suam naturam acquirendam, ulterius perfici: hæc autem omnia perfici videntur & absolvi per mirabilem apparatus extremorum vasculorum, quæ propterea tantâ diversitate fabricæ deprehenduntur in qualibet parte, ut conficiendis tot diversis humoribus pares evadant. Causa tandem, quæ opinioni de glandulosâ hæc loci fabricâ originem dedit, hæc imprimis est; in vasculoso illo apparatu locantur ubique exigua membranacea, receptacula, similia iis quæ in intestino recto imprimis, ut & intestinis tenuibus observantur, quæque versatissimus in Anatomicis *Listerus* donat nomine agminis glandularum, de quibus postea dicam. Circa receptacula hæcce innumerable vascula sanguifera, telâ araneorum subtiliora, atque decursu omninò singulari disposita videmus. Neque apparere hæc vascula possunt, nisi prius cerâ rubrâ bene repleta fuerint, dein radiis solaribus rectâ allapsis in coelo sereno, observentur per oculos boni microscopii adjumento usos: ubi enim omnibus his beneficiis simul adhibitis non uteris frustra hæc inquireris. Atque inde sane fit, ut pauci futuri sint, qui hæc conspiciere valebunt, vel in ipsis præparatis vitæ partibus. Ego autem

tem

tem, qui tot annorum experimentis sensim, omnia tentando. bonâ sæpe fortunâ adjutus, hæc inveni, soleo quotidie fere variis illa hominibus ostendere, atque inde audeo asserere, extremitates harum arteriolarum aptas natas lubricum hunc humorem ex ferofâ sanguinis materiâ secernere, atque in cavitates illorum receptaculorum lentê, sed perpetuô, infundere. Quas postea lacunas *Boerhavianas* appellabo: quia singularis ille meus Amicus, in Academiâ Lugduno-Batavâ, Professor Botanices, Chemiæ & Medicinæ, primus de his mihi locutus est. Licet autem vascula hæc tam subtilia sint, tamen humor inde secretus potest spisso lentore lubricitatem hîc requisitam adipisci, dum in recessibus harum lacunarum remoram passus inspissari facilê potest. Ubi autem medii articuli effusus inter articulos attritus, subtilior hunc redditus, maneat, postea inquiram: suffecerit hodie ostendisse, Arteriolas solas esse unum organum secernendæ huic materiæ.

IV.

De Mesenterio.

Nimis innotuit Anatomicis, Mesenterium subtili membranaceâ fabricâ constare, quâ intestina tenuia annexa in hemisphœrii speciem retinentur: verum non diu est, quod intentiore animo & oculis contemplerer fabricam ipsam hujus membranæ, tumque nova satis nonnulla mihi se conspiciunda obtulerunt. Evolvi itaque, quæ alii super his commentati fuerant, atque expresserant figuris. Sed apparuit, quædam effugisse tamen illorum aciem. Sanê recondabar, sæpe mihi observatum, & olim, fuisse; homines, quibus vulnera inflicta utque in cavum abdominis ita, ut etiam perforassent hanc mesenterii membranam, lethalia fuisse intra duos tresve dies. Interim re accuratissimê, ut oportet pro renunciatione coram Judicibus, examinata, nec vulnerans instrumentum ulterius penetravisse apparebat, neque ulla præterea pars alicujus momenti fuerat læsa, ut accurato & sollicito examinatori liquidô constabat. Sed gravissimis hi homines, & assiduis doloribus fuerant afflicti, qui abdomen intolerabili cruciatu exagitaverant. Quis
tamen

tamen auderet hæc vulnera lethalia pronunciare? Profecto nondum id auctoribus placuit, qui super his scripserunt. Intellexi dein ab Ornithotrophis, quod, cum Gallos castrant, eosdem illicò jugulent, si animadvertunt in hoc opere mesenterium vel minimum læsum fuisse: sunt enim per experimenta certissima edocti, hos brevi morituros esse ab hoc vulnere, nec arte ullâ servari posse. Quæ quidem docent Mesenterium, licet neglectum, quam frequentissimè, maximi tamen esse momenti in vulneribus abdominalibus. Si autem semel tantum, vel forte bis, id mihi observasse contigisset, certè non ita haberem animadversione, vel commemoratione, dignum. Sed elapsi jam sunt anni quadraginta & octo à quo auctoritate Magistratus Amplissimi, urbani præpositus sum officio examinandi cadavera occisorum in Amplissimâ hæc Urbe, ubi, proh dolor, nimis hujusmodi malefactorum hominum culpâ homicidia accidant, ut deinde ad Judices referam de conditione vulnere: atque in multiplici hac occasione testari mihi fas est, jam sæpenumero me expertum esse, quæ modo dixi.

Dum verò sedulò Mesenterii structuram oculis perlustro vigilibus, manifestò deprehendo plurimos subtiles nervos per illud distribui. Quin & evidenter cerno, extremitates Vasculorum sanguiferorum non ita terminari, ut icones Anatomicorum docent, sed habent se hi fines sic, uti ego hîc in figura depinxi: Ne autem dubitare quis jure queat de picturæ veritate, servavi partes, juxta quas hæc deliniationes factæ sunt. Sunt enim extrema hæc vascula tomenti instar subtilissimi tenuia, atque tam innumerabilia, ut totum Mesenterium rubescat penitus, postquam ejus vasa materie ceraceà rubra injecta repleta sunt: quum interim absque hac præparatione ne oculos penitus effugiant. Equidem fateor, me non potuisse olim ita præparare Mesenterium: neque enim aliud difficilius hac in arte habetur, quam materiam ceraceam urgere eousque, ut usque in hæc vascula penetret, & tamen simul cavere, ne eadem propellatur ulterius. Si enim urgetur plus, postquam huc pervenit, tum Tunica cellulosa Mesenterii penitus eadem materie repletur; ubi autem tum & adhuc ultra premitur, oritur extravasatio præternaturalis materiæ ceraceæ in forma globulorum rubrorum. Quamdiu tamen ceracea materia tan-

tum transit in tunicam cellulofam, tamdiu nondum puto extravafationem præternaturalem effe, etenim replet tantum cellulas hujus membranæ, veluti extremitates Arteriolarum idem efficiebant in vitâ pro nutritione. Atqui eò non oportet, materiem propellere, quia tunc obscurantur & confunduntur fines extremi repletarum Arteriarum.

¶ Quin etiam videmus in Mesenterio glandulas plurimas tam majores, quam minores. Sed in humano Mesenterio nunquam Pancreas Afelli apparet, ut in ovibus, licet error hic magnus committitur à multis. Si autem Mesenterii vafa sunt repleta prius, tum hæ Glandulæ vagæ in humano Mesenterio deprehenduntur effici ex subtiliffimis vafculis fanguiferis, pulpofâ tamen fubftantiâ fimul appofitâ. Vafcula hæc mirabilia valde funt, five eorum fpectaveris ftructuram, five decurfum confideres: neque ullo modo exprimere hæc poffum, longe minus in figurâ depingere; fed in novâ meâ collectione Anatomicâ oftendere poffum, & volo dignis quibusque fpectatoribus.

¶ Sed & puto maximè notandum circa Vafa lactea; quod Venæ lacteæ primi generis, tranfeuntes per has Glandulas, feuniant cum Vafis lacteis generis fecundi: Id enim mihi patuit, quando tubulum exiliffimum introduxeram in vas lacteum primi generis, perque illum deinde flatum immiferam, flatim enim tum flatus lacteas fecundi generis quoque diftendebat, ventufque in thoracicum ductum ufque tranfit. Præftabam id tubulis adeò subtilibus, ut fetam tenuem vix admitterent, quosque mihi hos in ufus parabat dexteritas incomparabilis eximii Mechanici Lugdunenfis, *Muffchenbroek*, ante quinquaginta jam & fex annos.

¶ Quin imò cum gaudio reminifcor veterum laborum, quando vafa lactea fic inflata ex ipfo Mesenterio feparata eruebam, atque exficcabam in aëre, ut arefacta oculis exhiberem. Sed jam damnofa quid non imminuit dies! Nihil fimile efficere non poffum! Hebetata enim acies oculi, nec perfpicilla defectum fupplere poffunt. Venæ autem lacteæ primi generis oriuntur ex Intefthinis tam subtili principio, ut ineffabile id, &

incre-

incredibile fit, ita quidem ut tomentosa horum exilitas absolute non possit ullâ figurâ depingi : ideo solebam ego infigere tubulos meos ad propositum modò enarratum in vas lacteum, quod pollicis lati crassitie distaret ab ortu ejus ex Intestinis. Si verò subtilis adeo est horum ortu, quis ergò credat pressione aëris, alterius ve corporis, Chylum adigi posse in oscula horum? Certè potius crediderim innatâ hæc, & insitâ à DEO, facultate peragi, quam forte non omninò ineptè attractionem posses vocare. Neque improbable mihi, sed demonstrabile, videtur, singulas quasque corporis humani, imò verò & universi, partes, à Creatore præditas esse virtutè quâdam singulari, nec communi ita aliis, per quam potestatem infusam valeant commodè & certò id præstare, cui efficiendo creatæ sunt. Et opinor Chylum, ad Glandulas Mesenterii vagas delatum, ibidem quodammodò perfici, limpidiorem & puriorem reddi, opè Arteriolarum pulposis extremitatibus suis, forte subtilissimos illi humores affundentium; atque ita perfectiorem hunc Chylum porro deferri in ductum Thoracicum : receptaculum enim Chyli naturaliter in homine non reperitur.

Sed & Pinguedinem per Mesenterium distributam reperio tam numerosis ornatam vasculis sanguineis subtilissimis, ut integrè rubescat, postquam materiâ ceraceâ illa replevi : deinde verò arte non vili reddere possum eadem tamen vascula distinctè visibilia : quod quidem artificium inter cætera eximium est. Non ita dudum est, à quo id efficere didici, nunc verò certò id præsto, ut in Icone hic depingendum curavi, cujus prototypon in Thesauris meis asservo.

Quin & id memorabile narro, Venas Meseräicas in equis Valvulis veris hinc inde præditas à me observari, quod nunquam in corpore humano mihi, forte nec aliis, observatum novi.

Vidi semel in toto vitæ meæ Medicæ decursu : Mesenterium humanum apostemate purulento computruisse, atque inde ipsa quoque intestina, soluta suis Meseräicis vinculis, libera & confusa in abdomine fluctuasæ, dum interim sic affecto homini vita nihilo minus, licet brevi quidem tempore, fuit superstes : propriis ego manibus cadaver hoc incidi, rem-

que verissimè sic se habere expertus sum. Neque memini tale quid aliis unquam visum, vel descriptum fuisse: quamvis de Omento talia observari satis frequenter occurrat.

Aliud quondam mirabile, scrutanti mihi visum fuit, unde dubitabam an forte, præter sanguinea, chyliifera, lymphatica, pinguedinosa, nervosa vasa, alia adhuc darentur in Mesenterio nec descripta huc usque, nec nota. Id certò Tibi, & sincere dixerim, olim mihi contigisse, dum brutorum corpora aperiebam præ inopiâ cadaverum humanorum, ut in Mesenterio ovis invenerim partem culmi graminis, quæ locata erat inter intestina, & inter Glandulas Mesenterii, neque hærebat tamen in venis, nec in ullo genere vasorum notorum, tamen in Mesenterio. An ergò latent ibi in vivis vasa adhuc ignota nobis, & post mortem fugientia? ut *Asebianæ* olim & *Pecquetianæ* nemini innotuerant. Certe contigit mihi videre in cadavere foeminæ, quæ Amstelædami vitam egerat, atque ingentem habebat calculum in altero Ureterum, cujus obstaculo impediabatur transitus materiæ purulentæ ex Rene illius lateris in Vesicam; inde autem intumuerat ureter usque adedò, ut speciem referret Vesicæ Urinariæ: quum intento hæc scrutarer animo, miri quid observabam: nam ex prætumido illo ureteris loco ortos vidi plurimos exiles tubulos, qui, inde progressi versus partem Abdominis sinistram pleni erant purulentâ illâ materie. Me stimulabat quidem hæc ulterius prosequendi cupido, sed pietas amicorum prohibebat majorem cadaveris lacerationem.

Quis verò omninò definivit hætenus, an & viæ, quibus fertur in Vesicam urina, aliæ haud sint præter eas, quas scimus hodie?

Id quoque hæc opportunitate commemorare fas esto: me inter rarissima quæque asservo mihi binas acus ex ære confectas, quas anno elapso *Samuel Lion de Bonavente*, Chirurgus expertissimus apud Judæos, me præsentem eduxit ex digito extremo puellæ Octo annorum, quæ ibidem ultra annum hæserant, dum nemo sciret, quando & quâ viâ, eò penetrassent. Vide Figuram, 4. Tab. 1. Equidem! satis novi aciculas acutas quandoque intra corpus fuisse reconditas, sed binas aciculas cupreas, capitulo globoso instructas, sibi invicem accumbentes ex anteriore parte digiti eductas alicui fuisse, quis vel fan-

do audivit? Certê vel factu videtur impossibile? Vidimus olim, & sæpius fallacias astutorum, quibus miræ artis ludricâ specie imponebant ignaris: illæ verô facillimè poterant detegi. Quis autem ullo conductus prætio patiebatur, duo talia corpora sibi infigi in apicem digiti. Hæc certê longo annorum spatio quam miserabilissimè fuerat conquesta de immanitate intolerabilis doloris, quo excruciabatur: imploraverat opem variorum Chirurgorum, qui incassum plurima tentaverant: nec reperiabatur, qui vel divinando assequeretur, quod hoc esset mali. Nec mirum: Si enim in pingui valde, vel carnosâ parte corporis id contigisset, licet mirabile & tunc fuisset, tamen forte visum fuisset possibile? has verô aciculas quis quæreret reconditas intra gracilem partem quæ, tenui forte parcâque pinguedine tecta, cæterum tota tendinibus constat, vel ligamentis, & ossibus.

An tamen minus Tibi mirum videtur, hominem ore suo evomere perfectum animalculum, quadrupes, cani simile? Id autem in Thesauris meis Anatomicis jamdudum edidi. Sed jam servatur in Thesauro illo incomparabili, quem jam possidet *Serenissimus Russorum Imperator*, qui voluit mea hæc tot annorum spatio, tantâ sollicitudine, tantâ industriâ, à me collecta, sua fieri. Sed gaudeo hæc nacta esse hospitium in *Aulâ Principis*, cui vix alius inter Principes Europæ comparari potest, si spectes indefessam diligentiam, qua *Historiam Naturalem* indagat. Vix credibile unquam fuisse tam excelsum Monarcham, qui tantâ cum mansuetudine, lenitate, patientiâ, humanitate, interrogare, audire, & admirari, vellet artifices bonos in suâ arte narrantes, respondentes, docentes! quam docilem, imô verô quam supplicem; se præbebat non auditorem modò, sed & *Discipulum Clarissimo* cuique in omni artium genere *Magistro*? Voluit utique doceri à me fabricam humani corporis ante XX annos, tumque *Intentissimo* animo me audivit, super omnibus rogitabat sedulò, atque habebat in memoriâ semper, quod viderat semel.

Quum autem ante triennium huc reversus me primum domi meæ invisit, porrectâ salutans dextra exclamavit, O! mi *Præceptor* senex, tantoque affecit honore, quem privatus nemo à tanto *Monarchâ* expectare potuisset unquam.

V.

De Saliva.

Salivam fanitati tuendæ non utilem modò , at verò maximè necessariam , esse , historia , quæ sequitur rara satis demonstrat. Puella Amstelædamensis annos jam nata XII. passa fuerat ulcus serpens nomodes, quod ita affecerat inferius Labium, ut magna ejuspars exesa ingentem plagam ibidem ostenderet. Turpe fuit spectare faciem inhonesto vulnere læsam, sed longè tamen deterius erat stillicidium perpetuum Salivæ, quæ ingenti copiâ, assiduò, per hiulcum patensque manabat vulnus : coacta inde misera erat gestare manu semper admotum labio muccinum, quo comperceret defluentem humorem, eumque simul linteo admoto absorberet. Obtulit bona fortuna obviam forte illi Celebratissimum illum Chirur- gum Amstelædamensem, nobilem certe felicissimo artis exercitio, *Petrum Adriani Verduyn*, qui spectans miseriam, humanissimè rogavit, unde nam ipsa, quibusque nata parentibus? Postquam ex responsis intellexit, parente orbam utroque, ali jam in publico Amstelædamensium Orphanotrophio Menonitarum, percussit illicò commiseratio animum : quid ver- bis opus? adit ultro Curatores istius ædis, & obtulit se, ut tantæ calamitatis onere pressam levaret, nec aliam mercedem petere velle, nisi afflictæ solatium. Committitur actutum ægra viri curæ; qui margines induratas utrimque sic abscidit, ut cruda manarent sanguine, ut in labii Leporini curatione fit, dein trajectis binis per labium acubus vulneris crepedines ad se invicem apposuit, filamentisque firmavit secundum artis præscripta, coaluit intra dies VI. vulnus ipsaque ægra fuit perfectè sanata, ut omnem jam salivam commode in ore retineret, idque in hodiernum usque diem feliciter sanatum per- mansit.

Quod verò hac in historiâ præ cæteris maximè est memorabile; ægra illa, dum patiebatur assiduam hanc Salivæ jacturam,

ante

ante curationem, corpus habebat tenellum & pro ætate suâ admodum exile, sed & proceritatem neutiquam nacta fuerat annis suis convenientem; verum simul ac arte hac sanata fuit, statim increfcere cœpit, ut justam brevi corporis magnitudinem adepta fit, fueritque summæ admirationi omnibus, qui eam prius noverant, ob insignem hanc, citamque, mutationem. Quam errant igitur, qui, salivam pro recremento noxio habentes, eam abjiciunt, eoque pulchrius valere putant hominem, quò frequentius eâ corpus exonerat, eum in finem Sialogoga adhibentes, & offas tenaces manducandas. Ego contra sæpe vidi ex defectu hujus humoris cibi fastidia oriri: quare & soleo suadere iis, qui ab acutis convalescunt, quibusque frequentius salivâ os affluit, hanc deglutire velint; quin etiam in diuturnis sæpe affectionibus incidit. Salivæ affluxus ingens, quam ubi exspuunt, labuntur in deteriora ægroti, qui si tridui spatio patienter hanc absorbere, sanantur felicissimè.

Accidit, me vocari ad Matronam Amstelædamensem, quærentem de macie extremâ consumpti fere corporis. Depræhendi foeminam adeo debilitatam, ut vix ægros traheret spiritus. Deseruerant hanc desperantes omninò de sanitate medici; dum circumspicio ad omnia, ut inquirerem in causas mali, video forte omni eam temporis momento exspuere in vas à latere appositum salivam, sicque totum profectò exhaurire jam ferme aridum corpus. Dixi ilicò, temperaret sibi, degluteret, non ejiceret; hunc benignum humorem. Mirum videbatur, adeoque repudiabat primò, consilium, asserens omnino id fore & impossibile sibi & noxium. Ego instare, faceret. Obedivit. Quæ rerum mutatio? brevi sanata fuit absque ope, sine necessitate, alterius auxilii. Nec semel id evenisse vidi, imò verò sæpe numerò. In fine quippe morborum malum id commune est. Si negligetur, sæpe tum lethale evadit.

VI.

De Valgis.

OBerrat hominum genus obtortis ita incedens cruribus ut genua ambo fere se mutuò tangant, dum pedes plus distant
in-

infra. Dubitabam olim quid id esset habendum mali an ? mollitie orireretur ossium, ut Rachiticis infantibus, an tribuendum potius ligamentorum laxationi eorum, quibus nectuntur Femoris & Tibiæ epiphyses. Ambigenti super hac re occurrit Valgi & adulti quidem, cadaver. Perscrutabar ilicò, statimque intellexi, rationem morbi. In utroque scilicet crure, cavum interius summitatis erat longè magis depressum, quam cavum ejus Tibiæ externum. Id quomodo factum fuerit monstrat Figura 2. Tab. 2. unde debuit necessariò pars interna hujus articuli vergere in contactum, atque inclinare. Qui igitur curandos hosce homines suscipiunt, postquam adoleverunt, atque instrumentis, vel ligamentis rem aggrediuntur, peccant; est enim impossibile adultiori ætate unquam efficere, ut cavitas assurgat, vel elongetur tuber Femoris illi cavo respondens. In tenerâ autem adhuc ætate, idonea instrumenta multum præstare, malumque hoc præcavere valent. Sed & illa Medicamenta, quæ aciditatem humorum ad ossa delatorum mitigant, atque natam inde mollitiem ossium firmant.

Quamvis enim pauci rem absolverint experimentis, certus tamen sum, ossa humana ab acido quodam liquore penetrata, ita emolliri, ut obsequiosa reddita, tenacitatemque adepta vimineam, flecti queant, ut in Rachiticis, Scorbutisque, fieri videmus. Ita quidem puerorum ossa, macerata diu in liquore acido factò, sic emollita inveni.

An non & inde ratio liquet memorabilis morbi, quo affecta virgo in Galliis, omnia habuit corporis ossa pastæ adinstar mollia? Cogito autem nihil posse accidere pejus infantibus, quibus sic affecta sunt ossa, quam quod cogantur insistere suis pedibus, aut, quod priori adhuc majus malum, ambulare. Præssæ enim incumbentis molis pondere juncturæ molles dilatantur, itaque pariunt omnia mala, quæ Rachiticis evenire dolemus quotidie. Inspice modò figuram appictam, ubi curvatura ossis Femoris. Vides ibidem quatuor digitos pedum adulti hominis, in quibus extra cutis superficiem spectabiles occurrunt Papillæ cutaneæ, Epidermide & Reticulari corpore, nudatæ: certè ita prominent, ut luculentissime appareant,

fi

si exposito radiis solaribus objecto per Microscopium bonum inspiciuntur : quia autem Papillæ hæ ex Nervorum prodeunt extremitatibus , non rarò inde oriuntur clavi , dum pressis nimium per arctos calceos pedibus adunantur Papillæ plures, inde in callosam, cartilagineam aliquando, vel & in corneam, aut ungui similem materiem indurescentes. Neque mirum etiam tam periculosos sæpe, imo & lethales, evasisse hos clavos, ubi incautus magister male hos fuerit aggressus.

VII.

De Glandulâ Thymo.

NUlla fere humani pars corporis uberiores præbuit materiem altercationibus, litibusque, quam Glandulæ fabrica : dum ambigitur interim hæcenus quænam sit singularis hujus structura, quibusnam constet partibus, quomodo in veras differentias distribuendæ ex lege naturæ Glandulæ sint, quis denique harum verus sit usus? Si itaque meam hæc institutum foret, ut accuratè recenserem auctores, qui bene de his commentati sunt, & quænam sint illa, quæ scripserunt de hisce, id sanè argumentum magnum satis volumen posset implere, & forte multum sic boni temporis periret incassum. Igitur hac vice solum aperiam, quid sentiam de Thymo Glandulâ, & quidem breviter; obnixè interim flagitans, ut meliora edoctus mihi impertire dedignari haud velit. Olim juvenis sedulam assiduo operam navavi in excolendâ comparativâ Anatome, tumque equos sæpenumerò, multoties & boum corpora, incidebam investigandi ergò; accidit semel, ut, Thymum scrutatus in bove, visus mihi sim detexisse singularem in eo ductum, quo secretus illius fabricâ humor abduceretur. Persarum mihi videbar Rege beatior! Vena apparebat liquidò, quæ per Thymum distribuitur, tam pellucidæ fabricæ & tenuitatis, ac si foret vas Lymphaticum sine valvulis, in unam ex venis Mammariis se exonerabat, ilicò commisi pictori, ut exararet ejus icona, cum ipse eo quidem tempore necdum dextrè satis pingere possem, feliciter rem expressit figurâ pictor : quum tamen postea consideratius hoc expenderem negotium, eru-

dito orbi impertire nolui rem. Sed quid eo fecissem mali? Manifestò ramus hic ex Thymo ortus, inde decurrens in Venam Mammariam se exonerabat; quum interim canalis hic non esset ulli alteri similis, utpote pellucidus, tenuisque perfectè instar Lymphatici vasis: si usus hujus erat, reducem ab hâc Glandulâ sanguinem Venis inferre, undenam igitur huic uni tanta ab omni aliâ venâ sanguiferâ diversitas? Profectò Venæ lacteæ primi generis sunt crassioribus constantes tunicis fortioribusque, quam lacteis generis secundi: Chylus per lacteas Venas primi generis fertur in Glandulas Vagas Mesenterii per superiora harum, atque per inferiora earundem iterum ex iis exit, deinde autem lacteæ secundi generis latiores sunt, atque fabricæ æquè tenuis & subtilis quam est vasorum Lymphaticorum, habentque etiam valvulas pauciores. Nonne est in naturâ ratio, cur hæc ita se habeant? Si ita censes: erit itaque & causâ certa singularis hujus in hoc ramo Thymi structuræ.

Interea tamen, quid hujus sit rei in homine, cujus tam parva est respectu bovis magnitudo, nondum detexi: nam olim contentus fui vasa hæc aëre inflato replere, ut & hic feceram. Quidquid id est, apparebat certè in Thymo ille pellucens, tenuis, ramus, quem pro excretorio ductu habui, sique ille ita semper, ubique eò loci reperiretur, ambiguum restaret adhuc, an meritò agnosci deberet pro excretoria fistulâ? Id dabitur, opinor, hanc ejus tenuitatem haud frustra talem dari. Neque credere queo Venas corporis solum reducere sanguinem. Cur enim Venæ Meseraicæ sanguinem modò veherent in finem Venæ Portarum? Quare non æquè in se forberent potum; Chylique tenuiora? ut cruori hic misceant. Si autem negas ductum illum Thymi, credas interim mecum, paratum Thymo humorem venis in Cor deferri. Neque alienum Tibi videatur à vero, dum paratum dico in Thymo humorem: neque enim credibile id solâ absolvi percolatione ut in cribro. Sed singularis ultimarum Arteriolarum compages solâ apta nata est, quæ humorum delatorum exceptas partes in novas formas mutet, subigat, pinsat. Thymus itaque, quum Glandula sit, solis igitur constabit vasculis, non Glandulis minoribus: Id enim si foret singulæ tum hæc particularibus membranulis distinctæ

stinctæ esse deberent, quod nemo demonstravit hætenus, ideoque juxta Anatomicas leges non licet illa fingere.

Videtur utique simplicior, ideoque proprior vero, mea sententia. Nonne enim ex meis constat abunde demonstratis, extrema vasa longè aliter formata esse, ubicumque aliis præparatur & separatur humor? Si quis dubitat super his, potest in omnibus visceribus à me præparatis id perspicuè videre. Habet enim Invictissimus Russorum Imperator in suo Thesauro omnium specimina. Quin & domi meæ labore improbo recentia ita iterum adaptavi, ut & ibi cernere liceat. Sunt quippe aliæ in ventriculo pro cibi attritu & coctione; aliæ in Hepate, quibus fit bilis, absque ullo Glandularum apparatu: in Renibus penitus rursus diversæ ad separanda putrida de sanguine olea & sales. Tu verò, qui hæc aliter censes se habere, quæso tua Tu, & mea ego, oculis subjiciat fidelibus!

VIII.

De Sterno.

INter ea, quæ accuratius definienda erant in vera partium Corporis humani fabricâ & illud meritò quæras, quid sentiendum sit de cavitate, quam sub Sterno, inter separatas mediastini pectoris membranas, adesse imaginantur plurimi, & quam solent considerare, ac si habenda foret tertia, vel quarta, Thoracis camera. Ajo hanc nunquam in homine dari, quamvis celebres Anatomici eam descripserint, atque figuris etiam simulaverint. Novi & Chirurgorum celeberrimos hanc posuisse, atque etiam asseruisse sæpe prægressa inflammatione hanc repleti pure, quod dein Sterni perforatione per trepanum educere aggrediuntur. Inquisivi in hanc rem eâ quidem, quam veri amor requirit, sedulitate, & reperi constanter, nullam omnino talem cavitatem hic unquam adesse. Si enim in cadavere humano incidere accuratè interstitia extremitatum ossiarum in Costis, & Cartilaginum, quæ Costas Sterno committunt, sique tunc prudenter porrò & lentè, Sternum leniter separas ab anteriore parte, spectabis certò, nullam ibi cavitatem reperiri. Sed, quandò deinde liberatum ita Sternum à Me-

diastino & Pericardio elevas, tunc Mediastinum utrimque à pleurâ recedens speciem cavitatis efficit; inter geminatas Mediastini membranas: quæ tamen cavitâs prius à naturâ non erat efformata. Quin imò, quoties Pleuram membranam deduco à subjacente membranâ cellulosa, etiam & tum efficitur cavitâs, quæ semper quoque factitia modò est: ut de priori dixi. Nec apparet ullus cavitatis illius fictitiæ usus, nulla necessitas.

Attamen, ut rem hanc quam certissimè oculis exhiberem, ita rem aggressus sum: Infantis cadaver in Trunco descendente aperui, tum materiâ replevi ceraceâ, sic quidem, ut Cor & Pulmo integrè replerentur affluente materiâ; id postquam effectum, totum hunc Thoracem transversim discidi, tam infra Cor, quam supra illud, ut solent piscium majorum corpora in segmenta, vel tomos discindi. Quid tum? ne minima sanè cavitâs sub Sterno apparuit, quæ profectò debuisset inveniri, si naturali ibi formaretur lege. Sed nihil minus. Hæret ubique contiguus Pleuræ Pulmo, jacet in medio Cor, ut in homine vivo, ita positum, ut apice suo spectet lævam. Posteaquam igitur ita clarè hæc videram, deinde segmentum illud pectoris balsamo condivi, locumque sic parato dedi inter sicca mea recentia præparata: simulque ibi apposui Sternum, unâ cum adhærentibus Costarum cartilaginibus parvuli infantis; quæ quidem felici adèò artis successu præparata, ut non modò Mammaria & Intercostalia, vasa sanguifera, sed & illa, quæ musculos perreptant Intercostales, penitus & distinctè sint repleta, ut totum hoc præparatum distinctissime & nitidissimè in conspectum veniat, absque ullâ, vel minimâ, evasatione præternaturali materiæ; sed pulcherrimè videtur ceracea materies instar roris tenuissimè diffundi, quemadmodum & humor noster Chylo-ferosus viventibus nobis in alimentum ita dispergitur. Sed & Cartilagine Costarum præcipuæ pelucide hîc remanserunt. Puto autem nihil reverâ in hæc arte difficilius, quam hoc ipsum efficere; quod pulchrè noscent illi, qui per has incedere salebras animosè conati sunt. Servandum igitur cum curâ hoc ipsum, & inter rarissima mea reponendum, censui, ne mihi auferant fures, qui pro amicis in conclavia mea admissi, infanda audacia rapiunt, exque ædibus meis auferunt, quæ ipsis monstraveram, ut votis eorum satis-

facerem. Neque his contenti rapinis, in alias deinde regiones & regna, furto hæc ablata mea circumferunt, pro suis ostentant, suâque se arte & manu talia jactant se parare posse. Elapsi sunt aliquot menses, quando Penem humanum, incredibili labore, summa cura, & eventu felicissimo, ita præparaveram, ut nunquam tam pulchrè, luculentissimè & quam distinctissimè, in oculos se offerebat corpus Nerveo-spongiosum utrumque totum, tum & ipsum integrè hic expansum corpus Nerveo-spongiosum minus, ejusque supra Glandem expansa fabrica, sed etiam apparebat Paraphymosis Tunicæ cellulosæ, atque vera Urethræ fabricâ, unâ cum ambiente undique spongioso corpore. Pulcherrimum hoc sanè omnium eorum, quæ unquam mihi contigit parare potuisse, liberaliter ostenderam homini indignissimo, omniaque ipsi explicueram, quem honestum putabam. Quid verò mercedis ab eo retuli? Avulsit à suo, quo sustentabatur pedunculo, atque furtim secum abstulit. Alii similiter in Anglia & Gallis similes rapinas ostentant pro suis, dum costas ita à me summo labore præparatas cum musculosâ appendice conspiciendas circumtulere: sed cautiorem inde factum me cogunt, minus liberaliter deinceps mea roganti cuique conspicienda offerre. Si quis unquam viderit humanum Penem ita ut 'descripsi præparatum, certus esto hunc mihi ablatum esse, & quidem furto: nam hætenus similem nemo vidit, nec ipse unquam potui sic efficere. Vir egregius & Nobilis *Dassel*, qui habitat Lunenburgi possidet etiam paratum à me, & missum per me ipsi ex ejus votis, sed longe distat ab eo: quem commemoravi.

IX.

De Circosele, Herniis variis & Vesicâ Urinariâ.

UTinam, qui inventis nova imponunt nomina morbis, curam semper gererent, ut in his formandis observaretur sedulò convenientia vera nominis cum ipsâ rei, cui datur, naturâ, ut ita vox exprimeret rem eâ designandam. Quænam, quæso, causa faudet, Venas Testium dilatatas dominare appellatione Herniæ Varicosæ? Nonne aptius Varices Venarum Spermaticarum appellasse oportuerat? Revera non est alia, hujus

mali indoles, nisi tantum, quod sit congeries Venarum, quæ ultra nativam suam magnitudinem dilatatæ, atque spissiores redditæ, apparent. Hernia autem, quum alterius longè ingenii sit, nequaquam confundi debet cum illo malo. Est nimirum hæc dilatatio, nunquam ruptura, Peritonæi, in quam dein extra suum naturalem situm se immittit, Omentum, Intestina, Splen, Vesica, Uterus, imò aliquando integer foetus, ita quidem ut hæc omnia sic emineant, ut externo tactui palpanda se præbeant. Quid autem id est, quod Varices Venosæ commune habent ulli horum? Certè nunquam circa has Peritonæi dilatatus sacculus invenitur.

Neque mireris interim, me inter corpora Hernias facientia Vesicam, Lienem, Matricem, & Foetus integros enumeravisse: id enim in praxi meâ medicâ observavi, sed non licet jam describere: quia à proposito me averteret meo. Varices Spermaticarum facilè detegunt exploratores digiti in Scroto, dum atrectando partes lumbricos se attingere quis putet.

Sed, qui hoc morbo laborant, dum nihil inde percipiunt mali, parum admodum id ipsum curant; plerumque autem validiore partium pressioni, aut contusioni, malum id debetur. Deprehendi tamen multoties provectioris ætatis hominibus inde natum Hydropem Scroti, quam iterum malè Herniam aquosam, vel Hydrocelen, vocant. Sanari quidem valet id mali, pertuso scroto ope instrumenti Trocart dicto, vel & lanceolâ phlebotomicâ, ut aqua vulnere exeat, sed citò plerumque recrescit malum. Si autem curationem aggredieris aperiendo scrotum à parte superiore ad latus, tumque vulnus turundâ oblongâ unguento rosaceo mercurio præcipitato rubro permisto inunctâ oppleveris, donec lenis inflammatio, eique succedens suppuratio parva, membranulas stillantes putrefecerit, Tuque eas tenaculo eduxeris, sæpe dein perfectè sanatas observavi. Sed & aliquando Venæ positæ in Membranâ Dartos dictâ, quam ex proprietate suâ cellulosam tunicam appellare oportet, ita Varicosæ evadere possunt: sunt enim hæc tam numerosæ, ut postquam illas ceraceâ materia rubrâ repleverim, membrana hæc tota sanguinis rubicundissimi instar ruberrima evadat; Denique jam liceat mihi addere, suoque hic ordini inferere, quæ modò dixeram inter Hernias debere annumerari etiam Hernas Vesicæ

Vesicæ, Lienis, Uteri, totiusque Foetus. In primo enim casu, de Herniâ Vesicæ fas est asserere, hanc veram Herniam habendam esse: quoniam hæc quoque est dilatatio Peritonæi, in quam elapsa vesica urinaria, naturali suo excussa loco, Scrotum occupat. Videtur id quidem mirum, atque ab ipsa veritate alienum, imò ferme impossibile: tamen id contigisse bis tamen animadvertere mihi datum fuit. Quodque evidenter rem ita se habere demonstrat, id est, homines scilicet illi lotium reddere nequiunt, nisi scrotum utraque susceptum manu premento aquam lotii ita expresserint.

Utque res essem certissimus unius aperui cadaver præsentente Clarissimo Amstelædamensi Medico *Petro Guenellon*, & *Petro Adriani* Chirurgo, qui una mecum conspexerunt, rem ita se habuisse. Sed & Herniam semel vidi, ubi reverâ Lien replebat eo delapsus dilatatum Peritonæum. Casus mihi observatus in Nosocomio Amstelædamensi, Mulier fuerat annosa, cui lævo inguine ingens tumor, qui habebatur pro Placentâ uterinâ in Utero relictâ post partum, atque ibi accretâ; alii putabant frigidum esse apostema. Sed in cadavere certò vidi Lienem eò secessisse, atque hunc produxisse Herniam. Quis autem crederet, uterum unâ cum Foetu in illo hærente veram Herniam posse producere? Attamen & hoc accidisse semel quam optimè, quam distinctissimè, vidi. Non hic ita me capias, ac si intelligerem prolapsum uteri extra vaginam.

Imò longè aliud. Erat scilicet Nobilis Domina, cui dudum ingens tumor hæserat circa inferiora abdominis, quam proximè inguini, atque procedebat hic directè ex cavo Abdominis, brevi autem suppuratus tumor bene sanabatur. Haud ita diu hæc imprægnata fuit; sed quid fit? Novisti, mi Lector, sæpe numerò post Apostema Peritonæi & abdominis, ut & post curata ritè vulnera in-cavitatem abdominis penetrantia, manere in loco cicatricis obductæ debiliorem Peritonæi concreti rursus fabricam, undè post molimina magna, & impetus validos, dilatatur ibi læsus ante locus, præ debilitate acquisitâ impos hunc sustinere pressum, unde ingens tum fit, & Hernia periculosa. Omninò idem & hic contigit: uterus enim foetu crescente tumens dilatabat hunc Peritonæi locum, seque in saccum hunc dilatatum insinuabat eousque, ut foetus tandem cum utero

ad

ad genua usque penderat antrorsum; instantibus deinde parturientis laboribus, elevabatur ab obstetrice uterus cum foetu, ut in abdomine hæreret tamdiu loco debito, sicque felix evasit puerpera, edito per vias naturales bene nato foetu. Nonne igitur hæc vera est Hernia in dilatato Peritonæo vero? Ut tandem in viam, unde egressa fuit, redeat oratio, in eâ sum sententiâ, quod Varices Scroti, quæ in juventute natæ fuerant, transeant in senio in Hydropem scroti: quia deficere incipiunt spiritus, atque hinc pendentes vires: quando venulæ absorbentes non amplius resorbent tam avidè, quam olim effusos arteriolarum extremitatibus humores halituosos, unde hic collecti partes magis debilitant magisque, atque ita tandem scroti Hydropem verum generent. Novi plurimos omne hoc negotium adscribere Vasis Lymphaticis; sed cur Venosa inde excluduntur? certè mihi videntur hæc præcipui esse in his momenti, & fere credo Ascitis, atque Hydropis *αὐτὰ σπυρὰ* causam, ut & omnis Hydropis, imprimis hære in debilitate, & malâ affectione, extremitatum venosarum. Meministi, jam enim antea descripsi, totam Placentam, in quâ naturaliter non insunt Lymphatica, si retinetur corpore foeminino totam quantam mutari posse in Hydatides, vel ampullulas aquosas, idemque visum in integro Hepate, ut vidi, & in Thesauro Cæsaris Russiæ apparet. Quid ni & idem in aliis posset obtinere? gaudent hos morbos ruptis adscribere Lymphaticis, idque fieri haud negavero; interim crediderim sæpius à recensitis hæc accidere causis.

Pauca jam superaddo de interiore membranâ, quæ vesicæ Urinariæ cavitatem urinæ contiguam facit. De quâ imprimis notasse juvet, portionem ejus à reliquâ separatum posse per vias urinæ excerni absque vitæ discrimine. Quis mortalium id fuisset unquam suspicatus? ego sanè nunquam. Sed fidelis observatio rem ipsam docuit. Utique erat puerpera, quæ acerbissimis excruciatâ & enectâ fere, doloribus in Ventre, & me vocari tandem, jussit. Præssus animique indagans ingenium, rogo, an ritè quidem per lochiorum fluxum expurgata esset, liberata à secundinis, & num facilis illi fieret lotii excretio? Ad quæ quidem omnia posteaquam respondisset, quam prosperrimè se hæc habere, interim tamen audivi intolerabiles esse prorsus ventris quos ferebat, dolores, præscribebam itaque

itaque clyfma, quod leniendo, & fopiendo dolori, eſſet idoneum, exhibito ſimul ad mitigandam torturæ hujus ſævitiem medicamento ſoporato; totum ſimul jubebam obvolvi abdomen unguento, quod eſt de Althæa, ſicque receſſi. Reverſus iterum reperiẽbam nihil horum profuiſſe, pertinacem ſubſiſtere hætenus, nec leniri ullâ ratione, dolorem: ſciſcitantanti denuò, an ſatis commodè urinam ſecerneret, reſponſum quam maximè, idque teſtari plurima quotidie lintea, quæ illi appoſita bene ſemper humectata inde auferantur. Requievi itaque ſupra his.

Quid ergo? redeo, ut viſam, tertiâ quoque vice; obſtupui autem nihil me quidquam promovere, licet uterer optimis remediis lenientibus, carminantibus, anodynis denique: quumque puderet nihil levaminis à me præſtari ejulanti ægræ; exploravi tandem atrectando, totumque pererro digitis ſcrutantibus abdomen, quod incredibili turgens tumore, atque prædurum inveni. Miratus Catheterem immiſi in Veficam; profiliit extemplo immenſa lotii vis, ſimulque doloris lenimen ſibi gratulata fuit miſerrima ægrotans. Geminatum deinde quotidie multis ſucceſſivis diebus idem id auxilii, cum levamine ingenti. Interim advertebatur, nigreſcere catheteris argentei ſuperficiem, unde & mali quid latere in Veficâ haud obſcurè patebat: neque certè abſque ratione id ſuſpicabamur. Ecce, poſt paucos dies elapſos membrana occupat meatum urinarium, quæ apprehenſa, trahentiſque obſequioſa manui, facilè educebatur, educta ſatis apparuit magna; curavi portionem ejus abſciſſam in figurâ depingendam: puto enim id quam rariffimum eſſe. Certe mihi nunquam, niſi hæc ſemel vice, obſervatum. Ipſa hæc mulier poſtea ſana, felixque concepit dein, peperitque. Veficam huic inflammatione incenſam fuiſſe ſuſpicor, quam in Gangrænam ſuperficiariam exiſſe deinde credo, ut conſtat exemplorum plurimis, villoſam Inteflinorum Tunicam, quæ Papillis nervoſis ſcatet, ſeparatam à reliquâ Intefestinali fiſtula ano exiſſe: poſteaquam Inteflina acri prius inflammatione, eamque inſequutâ Gangrænâ, affecta fuerant. Voco autem hanc Inteflinorum Tunicam Villo-papilloſam, quia animadverti villoſam iſtam ſuperficiem penitus ſimul eſſe Papilloſam, quemadmodum ſe habent interiora noſtrarum Ge-

narum in suo integumento, ut & Labia Oris, Oesophagus, ventriculus, omniaque Intestina, quum sit in his omnibus ejusdem apparatus continuata productio. Verum quidem est, in unoquoque non æque clarum id apparere; quum in Labiis, Genis internis, & in Intestinis multorum hominum tunica hæc Papillas hæc nimis manifestas non possideat, attamen in aliis satis conspicua datur. In buccis interioribus, & Lingua boum, inque Oesophago testudinum, imprimis magnum valde apparet, hoc papillosum corpus; ita quidem ut in bobus coctione integrè separari possit totum hoc papillosum tegumentum, ut Papillæ sub hoc eminentes appareant. Quoties verò contingit in homine post violentas nimis alvi purgationes tegumentum hoc ipsarum Papillarum deglubi à Papillis suppositis, tum verò cruciatuum infestissimi corpus aggrediuntur.

Quantusque dolor nascitur in Papillis Labiorum & Linguae, quoties tenui suo involucro nudatae sunt? Si in ea memet jam diffunderem, quæ alii de hæc tunica scripsere, quam Villopapillofam appellavi, quantus meæ scripturæ pateret campus; sed propositum mihi fixum est, parcissimus ut sim in recensendis alienis, totus in enarrandis iis, quæ ipsemet quotidie observo. Interim monitus esto, care Lector, me quandoque forte inter hæc exarare nonnulla, quæ aliis jam ante me descripta fuerunt: id ægrè non feras. Confirmo meâ tum fide observationes priorum, si repeto, si novi quid adfero, pretium tuli laboris, dum aliqua in re profui. Novi quidem allegatorum auctorum citatione spissari volumina, ostentari eruditionem, debitam cuilibet assignari laudem. Sed has ego talium laborum laudes aliis non equidem invideo, mihi otium hisce ritè excolendis omninò deest: neque enim unquam nimis mihi mane lucet furgens Sol, semper vesperascit ocyus quam vellem, ita submergor quotidianis in Anatomè & praxi medicâ occupationibus.

X.

De Embryonibus, Placentâ, Ano imperforato, &c.

JAm antea, aliâ occasione, dixi, haud ita facile esse definitu, quamdiu mater gravida possit mortuum in utero foetum gerere. Quin etiam enarravi jam prius, mortuum in matrice infantem non putrescere in pus, neque in ichorem resolvi, sed flaccescere modò, & evadere laxum, quamdiu os uteri probe obturatum manet; eo verò apertò, admissoque in cavum Uteri aëre, tum demum illicò in putredinem abire. Jam verò consideremus, quam arduum sit cum veritatis evidentiâ asserere, si mortuum ediderit mulier foetum, quamdiu mortuum gestaverit mater, adeoque quo tempore ille in matrice ante partum, mortuus fuerit, accuratè designare: sæpe enim mihi accidit, ut foetus ad me abortivos ferant, quos ajunt duobus; tribus, quatuorve à conceptu mensibus gestatos esse, neque tamen tum sunt, quos offendant, grano hordei majores: quum tamen hoc tempore jam digitum vel sesquidigitum longi esse deberent. Sed non temerè credendum mulieri enarranti exquisitum suæ imprægnationis tempus: quia defectus menstruorum, quem referunt non ita certò indicat id, quod quaeritur. Nunquid plurimæ mulierum his quidem destituuntur, licet imprægnatæ non sint! Aliæ mane vomituriunt quandoque, neque tamen ideò sunt gravidæ, imò multis matutinus vomitus quotidianus, absque graviditate: ita quidem, ut signa hæc potius incerta sint, nec verè pathognomonica haberi queant. Igitur, quando reperio foetum, utcumque parvum, collapsum esse, & præditum colore cineritio, quum aliter colore sit candido, semper tum certus sum, mortuum jam fuisse aliquamdiu in utero materno: nec dubito, quin sæpe tempus à morte fati sit magnum, quid enim adscendit aliquando ad unum binosve menses, si consideramus diem, quo mater gravida terrore, motu violento, distractione corporis, fluxu uterino, vel similibus fuerat affecta, & conferemus diem, quo abortum enititur. Neque enim toto hoc temporis spatio vel minimum incrementi unquam capit foetus. Si verò abortus fuerit, foetus trium vel

quatuor mensium, qui post mortem retentus erat aliquamdiu in utero, ille deinde in lucem editus habebit ex flacciditate partium collapsum caput, & truncum, apparebitque speciem gerens horridi monstri. Memini, sæpe me vocatum ad hujusmodi casus, atque invenisse afflictissimos parentes horum abortuum, quoniam falsò putabant se monstra generasse. Ego tum soleo consolari eos, atque asserere bene genitos hos foetus post obitum ita degenerasse in corpore materno diu retentos. Nec dubitabant amplius; quum viderent me inflando parum per fistulam hæc corpora ita rursus extendere, ut pristinam illic formam recuperarent, qualem ante mortem habuerant prius: caput enim globosum iterum figuram adeptum foedam turpis monstri imaginem amittebat penitus, collapsusque turgebat denuo in torosam venter speciem; lætati hæc specie parentes summas agebant gratias. Nec immeritò quid enim magis horrificum parentibus evenire queat, quam si loco humanæ sobolis terribilia progenerent monstra? Imò etiam decepti falsâ rerum imagine in ipso congressu aliquandò memores horrendi atque informis monstri, ipso forte generationis momento deturparent propriam prolem.

Vidistis imagines embryonum, quas excudendas curavi in meis Thesauris Anatomicis; & facile est ibi notare, quàm ratione successu temporis suam figuram quotidie mutant. Apparent quippe nulli omninò artus in primo embryonis statu, postea verò in locis, ubi humeri & femora deinceps apparebunt, tubercula modo exigua prominent, ex quibus post longam diem humeri, brachia, manus, femora, crura, pedes, explicantur & prodeunt. Consulatis quæso, Thesauros illos Anatomicos, illa namque, quæ ibi depingenda curavi, reverà omnia ita se habere, manifestò videre est in Gazophylacio Majestatis *Cæsareæ Russiae*, ubi prototypa servantur. Quam immaniter autem differunt illa mea, ab iis, quæ iconibus suis impressis alii ostenderunt orbi literato? Sanè obstupui mirabundus, ubi conspexi picturam embryonis humani vix æquantis granum hordei, in quâ tamen manuum pedumque exhibebantur species; quum tamen tunc instar chrysalidum, absque ullâ apparitione artuum conspiciantur.

Itaque,

Itaque, si hi embryones, quando adhuc tam tenelli sunt, in utero materno moriuntur, inque eo post mortem adhuc aliquamdiu manent, tum semper deprehendo illos colore cinereo tinctos, & collapsos penitus; contra verò, si statim à morte suâ utero excluduntur, albo donantur colore, atque undique torosi sunt & teretes. En tibi hic ejusmodi embryonem, qui molem grani hordei vix excedit, hunc accepi à paucò tempore à matre, quæ referebat se tres menses gravidam fuisse, idque audire sæpe mihi contigit, examinans reperi compressum, tam parvum, non verò teretem, unde conjiciebam à longo jam tempore fuisse mortuum, & quidem forte binis mensibus antequam abortum hunc enixa fuisset mater: eo enim tempore quam maximè fuerat ipsi percussus ingenti terrore animus. Sed an animadvertis funem umbilicalem? Certè is longè spissior ipso embryone. Nec id infrequens. Utique sæpe sic vidi. Sed & alio casu filamentum instar subtilem inveni: forte causa tantæ crassitie est appressio adducti pabuli ad corpus Embryonis, quod in illud penetrare imposita expandit vasa in Umbilico. Opus est proprium errorem corrigere me, quem admisisse me confiteor, in Thesaurò Anatomico, ubi embryones depictos dedi. Est ibi embryo tritici semen æquans, à secundinis pendulus, cujus ibi placenta admodum videtur magna; sed ibi tum fui oblitus dixisse, quod ingens illa moles, quæ ibidem placentam repræsentat, non solum constaret corpore placentæ, sed maximam certè partem confletur ex grumoso cruore, qui illi arctè accrevit. Maximèque oportet considerare, placentulas eo tempore fere semper ita nasci, rarissimè autem accidit ita puras excerni ex utero. Quando autem solæ prodeunt & separatæ, tum sæpe instar chartæ sunt tenues, aut dorsum cultri forte crassitie suâ æquant. In *Gazophylacio Imperatoris Russiæ* est hujus rei exemplum unum. Quam pulchrum verò! quam rarum! mihi sanè in tantâ observatorum copiâ semel tantum id videre contigit. Accuratissimè ibi natura modum suum expressit, cui ars solum præstitit conservandi modum. Est ibi placenta nuda, pura, sola, absque ullo adhærescente cruore, pendet in liquore ab embryone, qui articulum digiti magnus est, si me non fallit, memoria.

Liceat porrò hæc oblatâ mihi occasione pauca differere de rebus, quæ à præsentibus haud ita alienæ cenferi possunt. Abundans nimis rerum copia paupertatem sæpe facere, obesse autem contra, inopiam, vetus est proverbium. Mihi fas esto addidisse, & nimis anxiam diligentiam aliquoties damnosam evadere. Nusquam verò effati hujus certior visa mihi veritas, quam ubi animadverti in illa, quæ fieri solent; & exerceri in adjuvandis parturientibus, neque vel ibi inanis perdi operæ, quam in educendâ post partum Placentâ. Hanc partem fœtus esse habendam, neque ad corpus maternum pertinere, ideoque ex uterò matris post eductum fœtum debere abduci nimis certò constat omnibus. Interim contingit illam fundo matricis cavo convexitate sui corporis adeò accretam adhærescere, ut in unum fere corpus miris coaluisse modis fere videatur: quo quidem casu ambigi potest, quid salutare magis puerperæ habendum sit, hanc aliquantulum ibi relinquere, an verò omni ope obnixè moliri, omniaque vel vi tentare, eam avulsam inde educere? Est certè gravis ratio, quæ suadet deliberato adhæc animo esse, nec temerariâ præcipitantiâ perdere, quam prudens forte servavisset tarditas. Non me fugit fclarorum sententia scriptorum, qui ita animum inducunt suum relictam in uterò placentam conjicere, in præsens mortis discrimen puerperam. Satis explorato cognovi, obstetrices ideo omnem adhibere conatum; ut arte, vel vi, hanc eductam ostentare queant amicis præsentibus. Sed dolui acerbè casum miserarum mulierum, quibus haud rarò læditur sic uterus à festinante nimis, & nimis imprudenter sæpe agente, obstetrice. Extemplo tunc abdomen prædurum tumet, febris incenditur continua, quam properata sæpe mors insequitur. Docuere satis *Paræus*, *Portal*, *Mauriceau*, & alii, quonam artificio placentam auferre de corpore tutò oporteat, quid autem agendum, quando præter consuetudinem nimis fortiter adhæserit, nimis parcè explicuere.

Obtulerunt mihi se casus, in quibus omninò erat impossibile, absque imminenti mortis periculo Placentâ liberare matricem. Horum censeatur unus, quando, edito jam infante, contractio spasmodica, fortisque fit uteri in eo loco, qui est inter placentam & illam uteri partem, in quâ os matricis inter-

internum iterum se formare deberet postea. Scire enim est, post natum infantem, in utero nullum reperiri tale os, ut olim fuerat: sed ita omninò se res habet, ut in bursa nummaria, quæ loris transmissis constricta rugosum os format, laxatis autem hisce vinculis, ubique aequè lata est & expansa. Hæc itaque memorata jam constrictio uteri sæpe tam altè posita est, ut digitis, manu, campo, & brachio, profundè in corpus immisissis, demum percipiatur: quin & arctationem hanc ibi adeò strictam quandoque detexi, ut digitum vix, imò vix admitteret, dum tamen pone hanc placenta retenta hæreret. Quonam, quæso, pacto ulli possibile erit artifici inde eruere vastum illud placentæ corpus, nisi lethalem sustineat inferre vim matri? Utique morietur subitò puerpera. Vidi namque hanc præ cæteris causam dari, cur nec opinantes improvviso moriantur post partum foeminae: dum interea rerum suarum satigans obstetrix, quasi re pulcherrimâ gestâ, ostentat placentam, hancque integram, atque illibatam manu suâ eductam jactat. Quin & obtinet aliquando, ut, licet apertus fatis uterus hiet hætenus, placenta tamen ita teneat uterum, ac si illi concrevisset, expertus loquor: atque propterea, si artificiosâ tussi, aut nisu quasi parturientis facto, placenta non facillè sequitur, tumque digito juxta funem umbilicalem prudentissimè immisso, eoque prudenter placentam perterebrando ut separaretur, & ne sic quidem succedit, fatius mihi videtur omne ulterius, periculosum semper, molimen omittere, relinquere placentam, donec ipsa natura hanc, ut sæpe feliciter fit, expediverit. Attamen, post natum partum, mater liberata non est, quamdiu placenta necdum excussa! fateor. Sed, an non præstat ex binis malis minus eligere? Prudentius ergò relinquere placentam, donec natura hanc separat, aut donec laxata, magisque libera, manu evellere hanc detur, quam lethali festinatione occidere ægram. Putetne quis, boni quid contigisse trucidatae mulieri, quod mortua sit sine placenta? Quæ cum illa poterat vixisse! Vera dixi. Placenta infantis, non matris, pars habenda. Natura incredibili conatu, & solertiâ, intenta semper suæ liberationi, atque relegationi omnis molestæ sarcinæ: rarò inde fit, restare in utero placentam, licet ibi viginti, imò & viginti quinque dies, post partum hæserit. Credite verissima asserenti, ex

fede-

fedecim, quibus relicta placenta, quindecim à naturâ liberata salutavi. Licet autem, quod quam rarissimè accidit, placenta remanserit; non tamen inde tantum mali, quantum olim creditum. Conclamata erat salus, relicta placenta! Fateor optandum, hanc tutò eductam: sed salvâ tamen vitâ. Si autem tota remanet tandem, quid illi contigit? Profectò uterus affiduò arctior redditur, atque perpetuâ suâ contractione affectans pristinam parvitatem, & figuram, ita comprimit remanentis placentæ corpus, ut in globosam arctèque compressam massam formet, quæ nihil de formâ placentæ retinens, tota fere in duram, carnosam, molem degenerat; Vidi attamen foeminas has imprægnatas iterum, bene natum idoneo tempore foetum enixas, atque postquam satis feliciter erant liberatæ ab onere suo tam foetu scilicet, quam secundinis, denique & hæc placentæ olim retentæ frustra jam demum excrevisse, quæ ignarum vulgus *Molas*, falsos conceptus, vel & monstra alimenti foetus perfuctum rapacia appellitare falsò solet. Verum aliter tota hæc retentæ moles placentæ penitus amittens genuinam suam indolem, qui est merus vasorum sanguiferorum contextus, integro suo corpore permutatur in congeriem hydatidum, atque postrema hæc mutatio frequentior longe priori observatur.

Tum autem hæcce Hydatidum massa, incredibili augmento increscens, vasorumque horum adaugens numerum, denique tanta evadit, ut matulâ vulgari vix capi queat; imò, post excretam tantam massam, sæpe postea novas adhuc similes massas deponit.

Mirabiles has excretiones, nuper est admodum, quod bis viderim intra duodecim dierum spatium. Præbet enim populosissima Amstelædamensium urbs observationibus, alibi rarioribus inter pauciores homines, uberrimam materiem. Quantis figmentis, quibus fabulis, occasionem dedere prius occasionem hæc molis excretæ?

Pleni auctorum horum libri. Certe cuncta meræ sunt placentæ degenerantis soboles. Iterum itaque ingemino hoc meum monitum in salutem mulierum, inque correctionem erroris in arte obstetricia; scilicet placenta de corpore puerperæ, nullâ tutæ artis efficaciam securè potest educi salutare erit illam

illam ibi relinquere. Ipse ego meis manibus parturientes, ut obstriciæ artis magister, liberavi, & deprehendi certò ita, firmiter sæpe hæere utero placentam, ut, nisi expertus ipse, nemo crediturus sit, quæ tamen ope naturæ, post injectum clyσμα incitata, sequenti die feliciter torminosâ contractione abdominis exibat.

Alii persuadere voluerunt medicis, placentam utero retentam putrefacere, inde autem ipsum quoque uterum citò corrumpi, inflammari, gangrænescere, inde mortem necessariò sequi; sed longè aliter, quam quidem hi censent, res ipsa se habet: quia non corporis materni hæc, sed infantis, vera pars est, ut jam supra liquidò patuit. Exempla quotidiana, & utique quam creberrima me reddidere certum, edoctumque, placentam relictam si non citò solvitur à cohæsione suâ cum superficie uterinâ, nunquam autem in pus, ichoremve, abire, sicque in putridum liquamen redigi. Frustra quoque est ille metus quorundam, qui à retento placentæ corpore fœtorem exhalare scribunt, qui purum humorem sanguinis ita quæat inficere ut hecticæ febrî, inflammationi, similibusque malis, inevitabilem præbeat causam.

Quid enim fieret miserrimis mulierculis, quæ conflictantur cum calamitissimo morbo, in annorum durationem attritum corpus excruciantè? Uteri cancrum intelligo. Vivunt hæ tanto spatio temporis, interim fœtorem penitus intolerabilem patiuntur, dum cadaverosa utero exhalans mephitis, fugat ab ipsis unumquemque. Sique Medicus, ut conditionem sævi morbi exploret, digito immisso perscrutatur uterum, ille tanto infectus nidore inde reducitur, ut ne acri quidem saponis lixivio eluere teterrimum halitum queat. Vana itaque illa omnia sunt terriculamenta ignari populi. Attamen hic ille sedet iudex. Quid enim agat obstetrix sapiens, quæ puerperæ præstans omne legitimum auxilium, quod ullo modo sperari potest ab arte bonâ, nec tamen possibilem invenit placentæ educationem, nisi eam vim, eam utero læsionem inferat, quæ incertam mortem illam conjiciat? Nonne præsentibus parturienti mulieres monebunt, urgebunt, jurgabunt, minabuntur? Nonne artis hanc ignaram damnabunt, magis peritæ mox opem implorantes? Certè ita fieri notum est: inde iterum incensa obstetrix fero-

citer sæpe rudem operam integrat, exitiales utero contusiones certissimè inferens. Mereor in his, ut credant mihi Medici: quum in amplissimâ hâc civitate quatuor annorum decursu artem obstetriciam ipse exercuerim semper & frequentissimè: deinde autem toto quadraginta annorum spatio præpositus fuerim ab Amplissimis Magistratibus urbanis officio Còllegii obstetricii, ut docerem examinaremque omnes, quæ huic se arti exercendæ dedere volunt in hâc urbe, ut ipsis Anatomicas darem demonstrationes partium muliebrium, partui inservientium, ut responsa darem obstetricibus super difficili partu consulentibus, denique ut scrutarer cadavera puerperarum ad rimandas mali partus, mortisque sequutæ causas.

Quemadmodum nixu forti per motum muscularem factò, adeoque per labores parturientium, utero pulsus in lucem editur infans, ita & placenta, membranæ, funis umbilicalis, simili vi corpore expelluntur. Sed quis observavit unquam inter omnes Anatomicos, quod uterus humanus habet fibras musculares, peculiare ita natus, sitasque, ut fabricâ suâ agente, solvant, liberentque placentæ convexam superficiem à concavâ superficie fundi ipsius uterini? Has nuperrimè tam manifestò detegere mihi contigit, ut nihil pulchrius. Scias igitur in illâ parte uteri, qui fundus illius vocatur, adhærere fere semper placentam. Quidquid ex speculatione rationis aliter dixerint nonnulli. Sed in eo accuratè loco sunt fibræ musculosæ, orbiculatim ita positæ, ita fortes, ut, dum se contrahunt satis fortiter, tum corpus uteri ibi contractum, rugosumque redditum, ita disponant, ut placenta, extra has fibras posita, ideoque hanc contractionem non sequens, necessario à cohæsione cum utero liberetur, laxetur, excutiatur: quum elapso anno perspicue hoc vidissem, neque observassem antea, ilicò hanc matricem ita condidi, ut maneret immutata, quo possem evidenter demonstrare hanc structuram unicuique. O admirabilem fabri cam, quâ instruxit hanc unam uteri partem Sapiientissimus Creator! Nonne observas cæteras uterinas fibras perplexè intertextas decurrere, ut motricibus suis viribus se contrahendo, foetum exprimant? sed solum, ubi adhæret placenta, ut eam separent, in orbicularem posituram decurrunt. Si autem remanerent post partum foetus membranæ, tum quoque multum solliciti

folliciti sunt plerique, de nescio quibus malis: quum tamen hæ nulli firmiter adhærentes parti, unâ cum fluentibus lochiis facilè separentur, quia modò madidorum instar linteorum vel chartæ sibi invicem incumbunt, adeoque irritatus uterus nisu suo eas longè facilius separat. Est autem ad hæc observandum præterea, quod placenta utero hæreat semper eò fere firmitus, quò infectio funis umbilicalis magis perfectè centro infigitur placentæ: tum enim directio tracti funiculi æquabiliter trahit totum corpus placentæ, ideoque augmento contactarum superficierum non dimittitur placenta. Hoc casu debet digito perforari placentæ corpus, tumque prudenti ejus circumductione deglubi uterus à placentæ corpore debet. Quò autem funis propior est circumferentiæ placentæ, eò, cæteris paribus, facilius est placentæ separatio ab uteri fundo. Accidit tamen, ut invenerim funem satis propinquè circumferentiæ insertum, interim & tunc, licet rarius id eveniat, immobiliter adhæsisse matri placentam adeò, ut, si adhibitâ violentiâ eam educere tentarem, potius sequutus fuisset totus uterus inversus extra vaginam, quam ut deseruisset uterum placenta: observabam tamen placentam, quæ reverâ tam firmiter coaluerat cum utero, intra paucarum spatium horarum, solo naturæ urgentis nisu expelli. Contrâ verò vidi puerperas, quibus in tali casu, summâ vi eductâ placentâ, uterus ipse inversus ex corpore fuerat protractus, mortuas, simul ac in lectum suum essent repositæ. Cujus horrendi exitus nullus fuisset metus, si modò patienter fuisset commissa naturæ mollior separatio. Iterum ingemino, potest utero retineri diu foetus mortuus absque magno matris damno. Nonne evidentissimè id apparebat in vaccino corpore, cujus observatam descripsi historiam? Tempus debiti partus a naturâ huic erat præscriptum mense Martio Anni 1717, ægrotabat, convalescebat, Novembri sequenti mactatur, atque vegeto, beneque saginato, corpore deprehenso gaudebant possessores, quum interim in hac vaccâ mactatâ vitulus hæret, satis bene valente corpore præditus, quem aperui, atque, in rei memoriam, splenem ejus & cerebrum præparavi, vasis sanguineis à me impleta, quæ necdum, quamvis tenerima computruerant. Forte rogas, qui noverim vitulum hunc semianni spatio in matre hæsisse mortuum? Certe bubulci

hoc norunt, quam accuratissimè. Sed quid opus exemplis ex corpore brutorum? An deficiunt experimenta mulierum, quæ mortuorum cadavera foetuum plurimos gestavere menses? Certè non eo hæc animo scribo, quasi obstetrices monerem, rem hanc negligenter agere. Absit! placenta semper educenda: modò salvâ vitâ puerperæ. Clamat tamen tota mulierum partui præsentium turba, occidi parientem, relictâ eâdem. Ingens hoc, & grave, præjudicium, ita infedit earum animis, ut ne quidem permittant, rem fieri, ut artis præcepta, & salus matris, exigunt. Quid agendum in hisce? Quomodò valet eradicari, ita diu radicata opinio? Certè ante multos jam elapsos annos, feriò hanc rem, aliasque similes bene multas tanti judicabant momenti Clarissimi Inspectores Collegii Medici Amstelædamensis, Pifo, de Vicq & Kommerstejn, ut obstrictos se putarent referre de hisce rebus ad Amplissimos urbis Consules, ut horum auctoritate remedium inveniretur malis præjudiciis: neque tum requieverunt Sapientissimi Consules & Laudati Medici, donec præficeretur aliquis, qui harum rerum peritus juxta veram prudentis artis rationem judicare posset de iis, quæ ita accidunt in his negotiis, ut a præjudiciis stabilitis damnum omninò paterentur, ideoque emendatione indigerent ab auctoritate publicâ. Jusserunt igitur, ut ego huic præsem muneri, putantes Anatomes Professori, cujus tumungebar munere, maximè id convenire: quare statuerunt, ut omni mense semel coggerentur omnes urbanæ obstetrices venire, ubi audirent me differentem de omnibus, quæ possunt forte accidere, quæ debent observari, quibus singulari arte debet succurri, inter pariendum: utque etiam sæpius in cadavere foeminino ipsis coram demonstrarem omnes illas partes muliebres, quarum requiritur in obstetrice cognitio, simul explicando, quænam forte singulis harum læsiones accidere possent, sicque monere, & munire, contra præjudicia. Hæc aggressus ipse me dedi operi obstetricio exercendo, juvandisque in partu difficili hærentibus mulieribus, quod strenuo dein labore continuavi integro annorum quatuor decursu. Putabam certè, fore mihi impossibile, felici successu docere artium maximè salutiferam, si solâ speculatione sapiens, manu nunquam operi adhibitâ, susciperem agenda dictare atque præscribere. Nec injuria putem

tem hanc meam fuisse rationem: quia mortalium nemo, ut peritus sit ex Anatomicis partium muliebrium extra graviditatem, extraque partus conditiones, unquam credet, quanta sit in his omnium circumstantiarum variatio, quam diversa faciet: neque aliquis, vel rationis disputatione unquam, vel sagacissimâ conjecturâ, assequi poterit, longe minus alios docere, ea, quæ tum temporis deprehensus est in corpore muliebri. Quum verò Gravissimi Urbis Consules, & Inspectores Collegii Amstelædamensis, inciperent, quantum esset periculi in his rebus; jusserunt simul, ut omnes illæ mulieres, quæ in Urbe artem obstetriciam exercebant se sisterent coram Collegio, novum subirent examen, ut admissis iis, quæ in respondendo se probassent, admissis, à nobili hac arte relegarentur omnes, quibus abessent dotes requisitæ. Quis crediderit, quanta inscitia, quæ nugæ, quot errores, tum apparuerint in iis, quæ artem dudum exercuerant! Quid miri, didicerant ab iis, quæ æquæ fuerant & ignorantes, & imperitæ! Vultisne, enumerem ex innumeris paucos errores quos stupida induxerat ignorantia, qui jam ita per hæc remedia correcti, ut nihil eorum nostrâ amplius in urbe supersit? Videbitis utique non ridicula modò, vel damno-
sa, sed & exitialia, vitia. Quis putaret, fieri potuisse, antequam institutiones has occeperam, ut unâ die vocatus fuerim ad duas mulieres, de quabus asseriebant, quod monstrum illis ex corpore penderet, postquam enixa erant foetus, & sitas secundinas? Quid reperi? O facinus infandum! ipse uterus per vaginam eductus, ex vulvâ pendebat inversus. Reduxi illicò, junctisque arctè femoribus, reposui in lectum; sanata fuit feliciter. Altera verò turpi hujus erroris culpâ periit. Nam illic uterus, eodem affectus modo, tam diu hæserat extra corpus, ut jam induruerit, neque ideò omni artis tentamine reducere valebam. Ocyssime hæc induratio accidit inversis sic uteris vi extractis. Conferantur narrata cum iis, quæ dudum super his commentatus fui in editis meis observationibus. Si contigerit mihi duplex hujusmodi, uno quidem die, casus; judicet quisque, quoties quidem, celato turpi errore, aliàs id evenerit! dum mali ignoratâ indole, miseræ interim foeminæ pereundum fuerit. Gavissus autem summoperè profiteor palam, id mali vix dein occurrissè magis, postquam sedulò docui, monuique,

obstetrices hunc errorem. Sed scias, Lector Medice, fieri quandoque id mali absque ullo peccato obstetricis.

Ni expertus, fateor, ipse non crederem. Liberabam parturientem ab infante, qui jam eductus de corpore materno meo hærebat in præcincto, sequebatur sine ullâ omninô adhibitâ vi placenta cum membranis quam facillimè, interim momento citius, uno impetu, sequebatur hanc suâ sponte inverfus uterus; sensi statim quid rei esset, duxi retrô complicatisque cruribus puerperam lecto imposui. Didici hinc haud ita temerè imputari debere obstetrici, quod partium vitio, naturæque culpâ evenire potest. Id præ cæteris inculco, ut ipso elapsus tempore, si manus, si naturæ, vitio acciderit, restituatur in locum debitum, idque lenissimo molimine, atque dato simul quiescendi consilio. Præcipua autem hujus mali causa hæret in validissimis conatibus, a parturiente adhibitis, ad exonerandum uterum post partum. Quod morbi & vaccis accidit frequens, cui sanando ridiculum, & ut videtur, alienum valde adhibent remedium Veterinarii, bidenti scilicet furcâ pertundentes cutim,

Qui rumor olim, quam creber, de fictitiis monstris, quos ficto etiam nomine suctores appellabant, hos vivos de corpore parturientium dimissos, per cubiculum oberrare, assidentium foeminarum naturalia petere, per hæc in corpus ingredi, ibi se recondere? Cujus putidissimæ fabulæ ne originem quidem reperias, nisi in anili delirantium cerebro! Sed & dolui sæpe, quum audirem infantes obstrices damnari turpioris, quam homicidii, criminis reas, quando forte parturienti operosè mulieri laceratu diuisa erat perinæi cutis.

Considera, quam sit hic loci cutis tenuis, quam crassi sæpe sint foetus, quam arcta sæpe apertura meatus! Neque mirari poteris malum hoc frequentius longè accidisse, quam scitur: tegunt id vitii, quibus primo partu id evenit, matres. Obtinebat eâ tempestate ubique religiossimè ridicula consuetudo, ut, statim à partu validissimo sorberet conamine puerpera, simul invocando sacro-sanctum Triados nomen.

Quis primò hæc vel somniando deliraret? Nisi forte sic voverint nixum procurare expurgando utero. Quam facilè fit, quam frequens, ut propendeant ex pudendis membranæ edito

jam-

jamjam foetu. Tamen & ejus rei culpa infanti tribuebatur obstetrici. Quam est & ille damnosus error, ne gravius quid dicam, quando jubetur puerpera, uni lateri perpetuò incumbere, nec inde se movere vel digitum latum ante nonum diem.

Sed carnifice crudelior obstetrix prohibet sæpe omnem penitus potum parturienti, quæ interim anhelans, æstuans, dolens, pumice evadit aridior, unde infinita mala: cujus quidem crudelitatis exercendæ per imperiosam ignorantiam rationem dant ineptissimam quod aliter nimium tumens vesica foetui exituro impedimento est. Quâ quidem allegatione causæ quid insulsius fingi queat, non video! Quid non metasmali, dum puerperæ statim à partu ligaturis abdomen ita constringitur, ut nec respiratio possit exerceri, nec ulla fere circulatio sanguinis? Necessarium agnosco adstrictionem, quâ vasa collapsa, & laxa nimis aliquo modo fulcias, sustineas, arctes, ut non excipiant omnem fere sanguinem corporis, atque ita subducendo eum à cerebro pessima fiant symptomata. Sed non ita hæc adhibenda, ut suffocentur vitales actiones.

Quid autem censetis de perversâ & illâ agendi ratione, dum foetui jam nato, sed languido vel deficienti per fistulam argenteam ano immissam aërem inflant? simulque funem umbilicalem præmunt, ut sanguinem eo adhuc contentum mulgendo in corpus foetus propellant? Sed placentam vivis imponere prunis, ut calefactum ita sanguinem ex placenta dein propellant in corpus, ad vitam semimortuo suscitandam, ubique tum obtinebat. Apage nugas! Bulbos recentissimos, prægrandes, cepaceos, medios findebant, naribusque admovebant tenerrimi infantis, ut instaurarent hujus spiritus: quem acerrimum nidorem ne adultis quidem toleraverit. Parvum fragmentum usurpari concedo, veto talia fieri, quibus non juvatur, sed excruciatum misellus infans. Quid autem terribilius, quid plus malî dedit, frequentissimum tum ubique agitatam inter obstetrices, quam quod digitum immitterent parturientium anum quam profundissimè, uti eliceretur in partu paulò difficiliori foetus? quas inde vidi contusiones, inflammationes, gangrænas, hæmorrhoidas, quas in ipsis partibus necroses! O obstetrices, admonéo Vos! ne festinando mortuos pariant foetus, vestræ commissæ curæ mulieres patiamini, naturam securas, tutasque suas

fuas sequi leges! Sat citò, si fat bene! Simulac verò deprehenditis, consilium Vobis deesse in aliquo casu, atque adesse unquam auxilii, curetis ipsæ tum advocari arte exercitatum Magistrum, inde Vobis honor, detrimenti nihil: tantò quippe majore fiduciâ opem vestram implorabunt parturientes, quò minus se perdi vident vestrà avaritiâ, negligentiam, superbiâ.

Sed foedum erat, turpe, atque exitiale, id quoque consuetudinis genus: quo natis jam infantibus totum caput patiebantur tegi putridâ, nauseosâ, foetidâ, horridâ, crustâ, squamosa: quæ sæpe culmo stramineo crassior totum obtegebat caput. Roganti cur id ita agerent, responsum mihi calefaciendi capitis gratia id fieri.

Si regererem prohiberi inde perspirationem, corrumpi caput, & putrescere, meliusque calorem purum conciliari, conservarique, tegumentis ex lana, vix audebant id primò consilii sequi. Corrigendum clamavi apertè pessimum errorem, dum nati recens infantes, brachiis lateribus appressis, complicatis cruribus, pressi arctissimè involvuntur fasciis, ut nullum suorum artuum vel tantillum movere queant, sed jaceant in rectum exporrecti stipitis instar duri, absque ullo articulorum flexu. Nonne natura prudentior aquæ immerferat calidæ, ut nihil duri illos posset premere vixque attingere eorum corpuscula? Nonne in utero materno, ita erant omnia instructa, ut liberrimè fluctuans in liquore tepido, mobili, molli, pro suo lubitu posset movere quam liberrimè artus omnes, omnes articulos? Nonne ibi erant omnia ritè, debitâque summetriæ proportione nata, aucta, expansa? An ibi unquam gibbum dorsum, elatus thorax, retorta crura, curvata ossa? Quid ergò Tu ineptissima mulier absque ullâ arte, sine ullâ cognitione, imo sine ullo proposito, libero nato infanti, compedes, vincula, ligamina nectis: ane aliter Te deberet docere universa Asiâ, Africâ, Americâ, ubi recens nati laxis involuti pannis folius naturæ sapientiæ dantur, quæ sola omnia ritè ordinat? Certè ibi optima hominum corpora crescunt. Ego certè nolui meos sic tractari liberos, quorum tamen nullus aliquam partium solidarum male formatam habuit. Insurgere quoque oportebat in truculentum, omnique omninò rationi adversum, morem, quo tenella capita re-

cens

cens natorum infantum, ita comprimebant ligaturis arctè adfrictis, ut mobilia tum per molles hæctenus futuras ossa cranii compressa cerebrum, aliaque cranii contenta turbarent, unde sopores, convulsiones, malæ capitis formationes, fatuitas, mors. Oportuerat certè permittere naturæ, quæ sola æquabiliter omnia extendit, capitis jam in utero bene formati autem nativitatem ulteriorem deinde perfectionem. Quam insulsa autem est, quæ suos crassos errores prætexunt, ratio! quasi ita curarent ut caput bene firmatum ritè durendo clauderetur! spectes natos fervido sub climate pueros, nudo profectò hos capite tenent, nec melius formata crania alibi reperias. An non & ipsi illi miseri infantes ostendunt, quid, imprimis illis per instinctum, natura jubeat? Certè, ubi ita male sunt tractati, movent tam diu, fricantque, capita tenella, donec alio ipsi modo iterum, iterumque, componantur. Notetur hæc etiam occasione inter inania studia reponendum esse supervacaneum metum, quasi summâ semper cum festinatione extrahi deberet extemplo placenta, quia, si expectatur paucis modò momentis, uterus statim ita suum os internum contrahit, ut ne digitus quidem possit introduci: Sanè omnes, qui his negotiis ita interfuere, ut attento animo, cuncta bene observaverint, norunt hæc non esse vera. Matrix humana enixa infantem nullum os habet, sed patet tota instar campanæ, multosque semper impendit dies, priusquam incipiat iterum redire in formam, quæ parte inferiore speciem clausi oris refert. Adeoque rursus moneo, ne panicus Vos terror occupet, ne cæcâ festinatione præcipitemini in errores, qui funesti toties fuerunt puerperis. Ajunt plerumque, placentam semper modò unam reperi in utero, licet gemelli edantur foetus, aut plures. Nec tamen semper id ita verum esse ipse deprehendi.

Accidit enim sæpe; ut primò prodiens foetus una secum ducat suas membranas, suam placentam; quod fieri non posset si utrisque una tantum placenta fuisset. Elapso quidem anno jussi ad me deferendas plurimas gemellorum placentas, ut omninò certus essem, quid hic contingeret. Re itaque summâ cum curâ exploratâ, reperi reverâ, aliquando cuique foetui solitariam placentam esse, aliquando unam utrique foetui inservivisse: utque hoc evidentissimum dare possem unicuique, va-

rietates has servandas curavi in liquore. Præparavi etiam unam talem, ubi binæ placentæ concretæ apparent, vasa quoque sanguifera inter se invicem decurrunt intricata pro parvo quidem spatio, non majore pollicis crassitie: unde puto fieri posse in his, ut, tempore partus, prior infans secum avellat suam placentam, altera autem maneat adhuc affixa utero, donec alter foetus etiam editus sit. Quid autem censendum putas de fabricâ Arteriæ placentæ? hæc paucis innotuit rectè. Certè membranacea hujus arteriæ in placentâ structura adeò est tenuis, ut videatur esse vas lymphaticum valvulis omninò carens. Quænam sit hujus singularis hoc loco arteriæ constructio, facilè non dixerim. His verò, qui acutius me vident, propono excutendum. Membrana tenuis, quæ placentam cingit, quâ spectat uterum, ipsius est chorii continuatio, ut olim descripsi in Thesaurò meo Anatomico V. hanc ipsam vidi multis locis in lapideam indolem mutatam, id ubi accidit, sponte patet his infantibus subduci ubertatem pabuli à matre suppeditandi. Captum verò superat humanum, cui apparet pendens ex placentæ corpore crus integrum, id autem in *Gazophylacio Cæsaris Russiae* ita videtur, ut ipse in Thesauris Anatomicis icone expressi. Quis verò explicet unquam ex receptâ hæctenus sententiâ de Anthropogenia, quomodo bini infantes perfectè concreti fuerint ad partem ossæam, quomodo ita concreti per angustias pelvis transire potuerint in nativitate? Attamen non tantum gemellas ita concretas, jamque octo annos natas, vidimus, dum per rempublicam hanc vagabantur: Sed & ipse octo mensium partum habeo, quem servo balsamo conditum, est autem binorum infantum, qui perfectè sunt concreti.

Servo eos ita præservatos domi meæ, sæ lege, ut liceret parentibus, quoties luberet, eos visum venire unâ cum amicis suis. Pater, cui erat nomen Tanking, jam mortem obiit, mater Woeneman dicta in vivis superstes est, quæ si moritur ante me, tum mihi cedent in proprietatem. Quoties certe hæc contemplor, obstupesco, nec intelligo, qui esse possit, ut per angustum meatum tanta moles, tamque inæqualis superficiæ, queat transmitti. Profectò videntur ossa Ischii necessariò debere à se mutuò aliquantulum recedere, ut spatium laxent. Uti- que illi, qui bene observaverunt mirabilem & singularem omninò,

pro-

protuberantiam ossis pubis & Ischii, in illis parturientibus, quæ summâ cum difficultate, maximisque cum nixibus, enituntur foetus, intelligunt, longè aliam esse faciem pelvis in partu difficili, quam in statu naturali.

Quin & ipsum Os Coccygis adeò tum vertitur extrorsum, ut sit omninò incredibile, nisi experto. Imò verò integros sæpe deinde annos conqueruntur de dolore in partibus his residuo. Denique licet ob materiæ convenientiam, hic pauca subnectere de Ano imperforato. Nasci huic malo obnoxios sæpe infantes dudum innotuit. Nec novi tamen aliquid notatum, quod hic referam. Erat Augustus mensis Anni 1718, quando ferebatur ad ædes meas infantulus masculini generis, in cujus corpore nulla apparebat ani species; sed parvus, teres, cavus, tenuis, membranofus sacculus, crassitie calami circiter scriptorii, adhærens scroto, extremitas ejus erat clausa & plenus porrò erat fœce vel nigro meconio. Quarto deinde, vel quinto die sponte rumpebatur spurium hoc intestinulum, atque exonerabat se a fœce dictâ, & paucò dein tempore elapso moriebatur. Fuisse sacculum hunc Intestinulum rectum spurium nullus dubito: plenum erat meconio vero infantili, quod semper reperitur in intestinò crasso infantum. Attamen spurium voco: quia non habebat dotes veras intestini recti: erat enim tantæ tenuitatis, ut pelluceret meconium, præterea spectabatur inæquale, utpote uno loco latius, angustius alio. Ad morbum hunc referam casum, quem bis occurrentem notavi: Infantes nati cum ano imperforato carebant toto intestino recto. Chirurgus *Petrus Adriani* in uno perforabat instrumento Trocart dicto locum, ubi naturaliter requirebatur anus, sed penetraverat jam longitudinem fere minimi digiti, antequam perveniret ad locum, ubi meconium, sed frustaneus erat hic labor. Mortui sunt ambo. Quid enim dilatatio profuisset vulneris? certè intestinum inde non poterat nasci, quod omninò deficiebat.

Sed neque prodest dilatatio in hominibus, quorum intestinum rectum ita est incrassatum in suâ substantiâ, atque adeo quidem angustatum in suo meatu, ut vix tenue specillum transmitti per ejus angustias posset. Quoties his exoneranda erat alvus, utebantur toties summo molimine, & nisu summo, ut alvinas fœces sensim & lentè, premerent per exilem hanc viam;

exibat dein foex ductu tenui, vix æquante culmi graminei crassitiem. Hanc quoque calamitatem conspexi in cadavere viri ita omninò, ut modo descripsi. Si autem infans prodit in lucem cum ano imperforato, ita, ut membranulà externà finis intestini recti sit clausus, facillimè sanatur, si lanceolà inciditur phlebotomò, atque dein apertura canali plumbeo immisso, vel & turundulà, tenetur aperta.

Epilogi loco jam mihi liceat adhuc quædam addere pro Anatomicis. Quam dolendum est, homines nolle pati, ut cadavera suorum defunctorum amicorum aperiantur a peritis Anatomicis, Medicisque post mortem. Certè non aliter ab hisce abhorrent, quam si putarent, morte obitâ sensum doloris superesse cadaveribus. Alii ignominiosum putant, lacerari cultris cadavera. Quæ autem, si non hæc, stultitia est? Vix moriuntur Principes in Europâ, vel Reges, quin horum aperiantur, atque exenterentur viscera, quò commodius eorum tum corpora, tum viscera, balsamo condiri queant.

Sed quam est damnosa simul falsa hæc opinio? Quid enim certi, quid veri, habent Medicorum peritissimi de interiorum degeneratione in quolibet morborum? Quid, quæso, norunt de proximâ mortis causâ in morbis? Quidnam sciunt distinctè de partibus interioribus affectis, læsisque? Quidnam de sede cujuscumque fere interioris mali? Quomodo verè de indicatis in quolibet morbo & requisitis ad curationem judicabunt? Nisi prius accurata fuerit conscripta historia eorum, quæ sensibus apparuere in cadavere inciso hominis, cujus viventis morbum sedulò, & anxie descripserat medicus, qui laborantem cum curâ tractaverat, & notaverat omnia. Certè, si quæ, solum hæc certa, sola tuta, est via, quâ tandem pervenire datur tla veram morbi cujusque curationem, cognitionemque.

Et quidquid bene firmi in his habemus hodie, ejus profectò primaria debetur laus Anatomicis. Quibus circumdati tenebris cespitarem ubique in arte, nisi exstitissent, ingenio, arte, industriâ, diligentia, Excellentissimi Viri, qui non veriti laborum molestissimos, se ipsos ex caligine asseruere in usum veriatis, aliosque demerere liberalissimâ suorum inventorum participatione. Effecit interim humanorum cadaverum inopia, ut coacti fuerint diligentiores confugere ad bruta, ut ex

iis apertis discerent, quæ in hominibus scrutari non poterant. Sed fieri facilè haud potuit, quin in plurimos ita delaberentur inevitabiles errores: quum fabrica in hominibus diversa multis in locis obtineat ab eâ, quæ in brutis occurrit. Factumque & ideò, ut diu foti, radicatique, errores, quum difficillimè posteâ extirparentur. An non mansisset etiam hodie inepta opinio, quod matrix in sinistro semper locata hæreret latere in foeminis? Ideoque necessarium omninò esse, ut puerpera novem dies à partu primos fixa decumbebat in unum latus, quo commodius naturalem denuò situm uterus post partum obtineat.

Undenam fit, ut & hodie Professores Medicinæ publici memorent, inter recensendas corporis humani partes, *Pancreas Asellii*? in ovibus id apparet ingens, nunquam in homine simile quid inveni in tot perscrutationibus humani corporis. Neque unquam vocassent in homine intestinorum tenuium primum duodenum, si magna satis suppetisset copia incidendorum cadaverum copia. Sed vocavissent melius forte, certè magis appositè, intestinum digitale, vel intestinum rectum brevissimum. Multæ utique partes male denominatæ ex hac solâ causâ, quod ex brutis fuerit petita appellatio. Fabulæ de reti mirabili in capite humano nunquam adeo fuisset pervulgata, si non apparuisset tam intricatum, tam implicitum, tam conspicuum, & omni modo mirabile, in vitulino & ovino capite? Quoties impleta per artem meam vasa Cerebri contemplor, utique certissimè deprehendo, admiror ubique mirabilia reticula, eodem semper perficiendo distincta operi.

Cur autem in vitulo differens adeò hujus particulæ structura, dictu equidem difficile habetur. Magna interim in aperiendis brutis latet utilitas, si solâ adhibetur pro comparatione & faciliori in corpore humano similitum, vel dissimilium indagine. Sed nunquam licet ex inventis in corpore bruti arguere similia in homine obtinere, nisi investiganti per vera experimenta similitudo fuerit observata. Sed maximorum animalium vasta corpora inprimis multum profunt, si sedulò lustrentur. Equina, Bubula, Balænæ corpora incisa multum juvant. Papillas foeminarum scatere papillis nervosis sensilissimis nunquam scivissem, nisi in papillâ mammæ Balænæ mihi insigni suâ magnitudine se ostentantes occasionem præbuisent acri cum

curâ has investigandi, & inveniendi, in foemineo corpore. Sed quis crederet, perscrutationem cadaverum, quæ quadraginta, triginta, viginti &c. Annos in sepulchretis condita latuerant, prodesse Medicis? Juvenis intempestâ nocte Vespillones comitabar, sordidâ ipse indutus veste, ut Sandapilas mihi aperirent, sicque oportunitatem præberent meæ circa hæc indagini.

Vidi tum nec capillos crevisse, nec ungues, post mortem: quum viderem in cincinnos complicatos capillos in cadavere muliebri æquê arctê adhuc craniis adhærescere ut in vita. Ungues naturalibus longiores apparebant, id verò exarescenti, ideoque contractiori, digitorum apici tribuendum, videbam facilè; maximè quum decumbentes nunquam præcidant eo decubitus tempore manuum, pedumve, ungues.

Quumque bonus Malpighius ritè observarit, pilos & ungues esse extremitates nervorum: quis credat, ablatâ hos vitâ crescere? Observavi tum pinguedinem humanam mutari, non tamen ita interire, ut reliquas corporis partes: indurescit enim instar sebi, sicque permanet: quum in vivis semper olei fere mollitiem, & fluiditatem habeat, etiam circa renes, & alia loca, ubi vulgò dura putatur. Non est in homine distinctus ab Axungia adeps, sed pinguis liquor ubique idem. In brutorum quibusdam res aliter se habens dedit huic errori originem inde æstivo tempore exercitatis validè corporibus unctuosus sudor lineamenta flavâ pinguedine afficiens. Inde axungia humana æstivo calore in vitris retenta olei instar liquefcit. Nulla igitur in corpore humano adeps, nisi in cadavere diu post mortem genita. Vidi & tum, quædam cadavera habitu suo referentia limum nigrum: alia dura, sicca, contracta: nonnulla in cinerei coloris pulverem mutata, sed hæc rariora: quin & alia vidi à vermibus rosa, verum illa modò, quæ, æstivo tempore defuncta, à muscis ova sua in iis ponentibus erant infestata: hæc enim inveniebam plena vermium aureliis ex vermibus mortuis enatis. Vidi cadavera humi condita non consumi à vermibus, nisi enarratis modò in casibus. Utcumque aliter sentire intellexerim ab infantia usque omnes fere homines.

F I N I S.

E X.

EXPLICATIO FIGURARUM.

Tab. I.

- FIG. I.** A. Segmentum partim carneum, partim tendinosum, ab ossis femoris parte inferiore Y resectum, sursumque reflexum, ut queat conspici fabrica vasorum.
- B. Vasa minima arteriosa, miro, atque implicato, decursu distributa per totam hanc partem, ceraceâ materiâ repleta, hinc ruberrima apparentia.
- C. Superficies Patellæ interior, quæ hic ornatur Vasis per eam distributis, accuratè designatis.
- D. Ligamenta, nestantia os Tibiæ inferiori parti ossis femoris, per quæ distribuuntur vasa innumerabilia.
- E. Tubera anteriora ossis femoris liberata à patella.

FIG. II. Indicat ossa femoris & tibiæ, ut in casu hujus Valgi erant constructa.

- A. Pars inferior ossis femoris habens hic curvaturam longe diversam à sanitate.
- B. Patella.
- C. Extererior cavitas partis superioris ossis tibiæ, quæ hic apparet longe inferior, quam interna cavitas E.
- D. Ossis tibiæ pars superior.

FIG. III. Exhibet quatuor digitos pedis humani, unde accuratè & prudenter ablata Epidermis, ut & corpus reticulare Malphigianum, dein servavi in liquore meo illibatos, nec mutatos: quum verò cutis liberata his sit, papillæ cutaneæ relictæ, spectatæ die sereno per microscopium innumerabiles ibi apparent, ut tota superficies his plena sit, has in majore digitorum depingendas curavi, quamvis millenæ ubique sint.

TAB. II.

FIG. I. Pars magna interioris membranæ Vesicæ urinariæ ex puerperâ, cui illa ex retento dui lotio, neglectâque ejus evacuatione, inflammata fuerat, indeque gangrænâ affecta, separatâ, dein hæsit in meatu urinario, unde post 13 vel 14 dies forcipe educta fuit: convalescente postea agrâ.

FIG. II. Portio Cerebri vitulini, à semianno in utero vaccæ matris mortui.

FIG. III. Sternum una cum cartilaginibus costarum, & intercostalibus musculis, ex foetu humano, in his ea copia vasorum, ut omnia appareant quam ruberrima: neque unquam felici adeo artis eventu usum sum. Testes cito omnes, qui ope mi-

EXPLICATIO FIGURARUM.

- croscopii has partes conspicerè dignantur.
- FIG. IV.** Depingit binas ex foetu costas, una cum musculis intercostalibus, mirifico etiam successu præparatis.
- A. Costæ ambæ.
 - B. Fibræ ossæ longitudinales, in costis in eâ ætate, quæ adultiore ætate ita confluent, ut evadant invisibiles.

T A B. III.

- FIG. I.** Exhibet portionem magnam innominati ossis, osque sacrum à latere, quæ periostio adhuc cinguntur suo.
- A. Os sacrum periosteo, & vasis sanguiferis cinctum.
 - B. Os Ilium.
 - C. Magnus nervus, supra ossis femoris caput decurrens versus femur.
 - D. Caput ossis femoris.
- FIG. II.** Frustulum mesenterii, cum innumerabilibus vasculis, instar filamentorum telæ aranæ, quæ tamen repleta sunt materiâ ceraceâ rubrâ.
- FIG. III.**
- A. Acetabulum ossis femoris ex juvene.
 - B. Arteriolæ ad infima acetabuli repertæ.
 - C. Ligamentum nerveo cartilagineum, quod necit caput ossis femoris cavo acetabuli, undique Vasis cinctum.
 - D. Caput ossis femoris.
- FIG. IV.** Capsula facta ex intestino jejuno pueri, & in illa est, segmentum Intestini coli, & Ilei refertum ita dictis glandulis, & vasis sanguiferis.
- A. Capsula.
 - B. Segmentum Intestini coeci.
 - C. Segmentum Ilei.
 - D. Processus vermiformis, cum suis ita dictis glandulis.
- FIG. V.** Embryo humanus, cum rudimento funiculi umbilicalis, pendent in liquore, & demonstrant evidenter rudimentum illud ipso embryone crassius; in hoc embryone nec nasus, nec os, nec oculi apparent sed modò rudis, indigestaque moles.
- A. Rudimentum funiculi umbilicalis.
 - B. Carina embryonis.
 - C. Capitulum embryonis.

F I N I S.

Fig. I.

Fig. II.

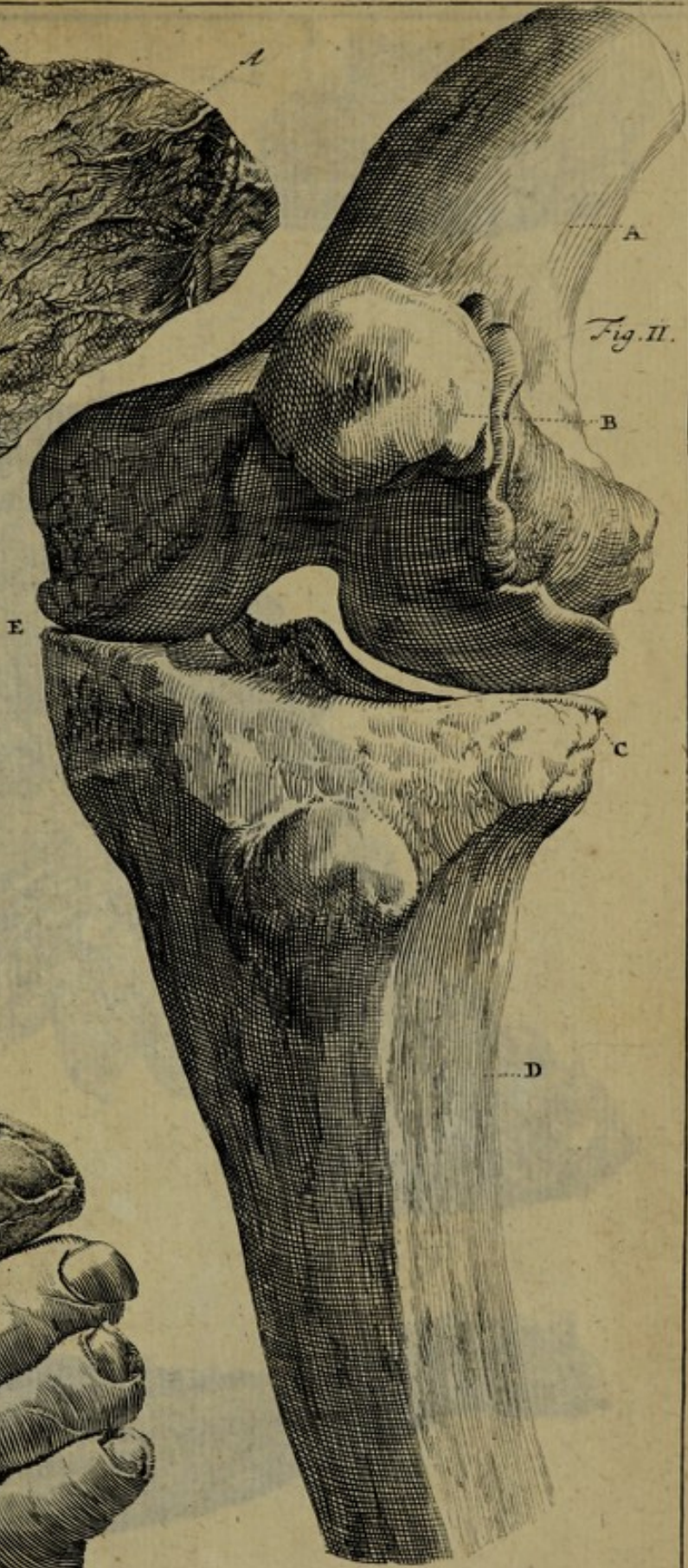
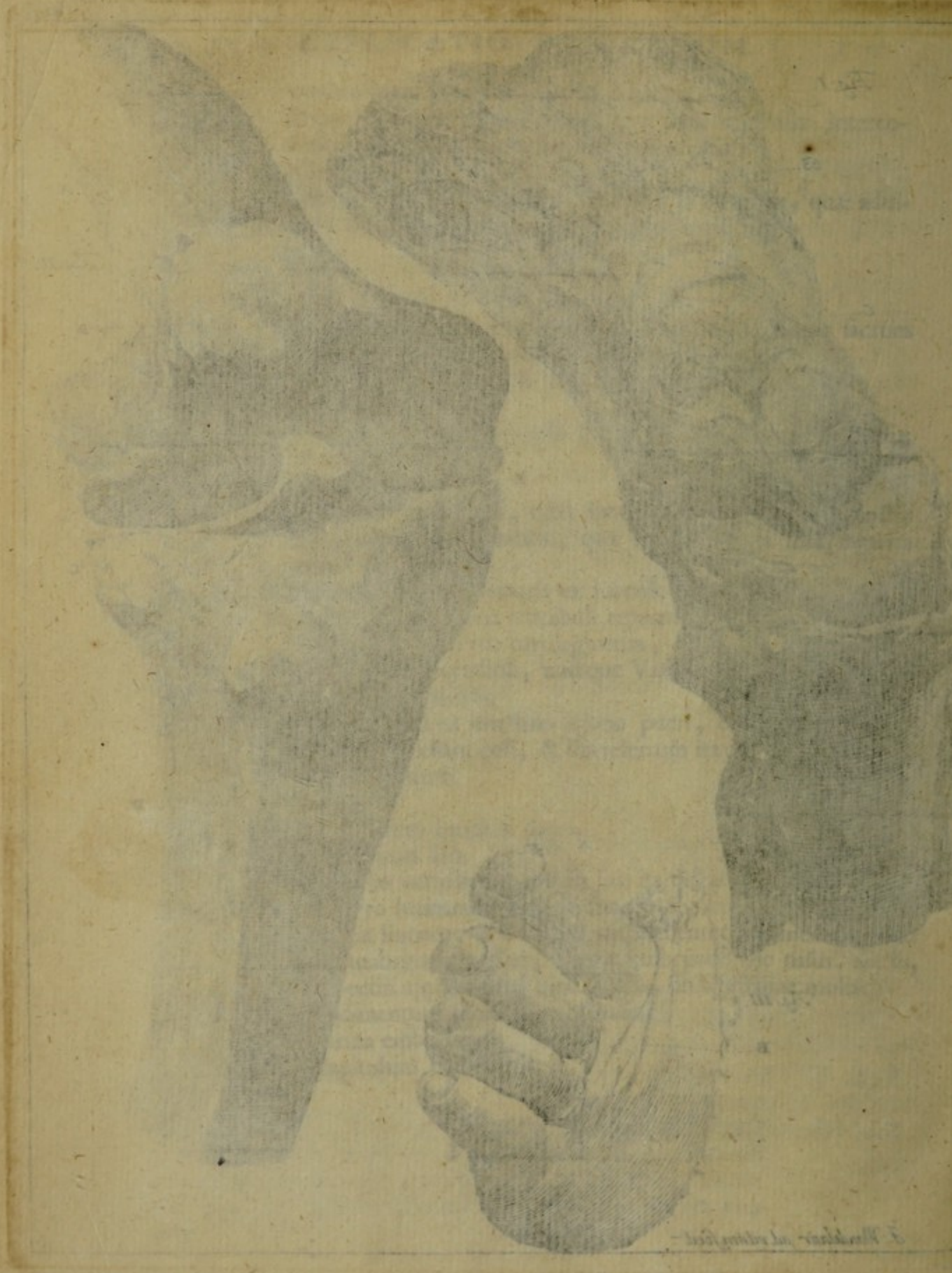

Fig. III.

J. Wandelaar ad vitam fecit

J. Wandelaar del. et sculpit.

Fig. I.

Fig. II.

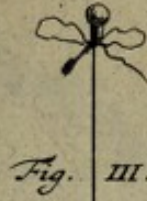

Fig. III.

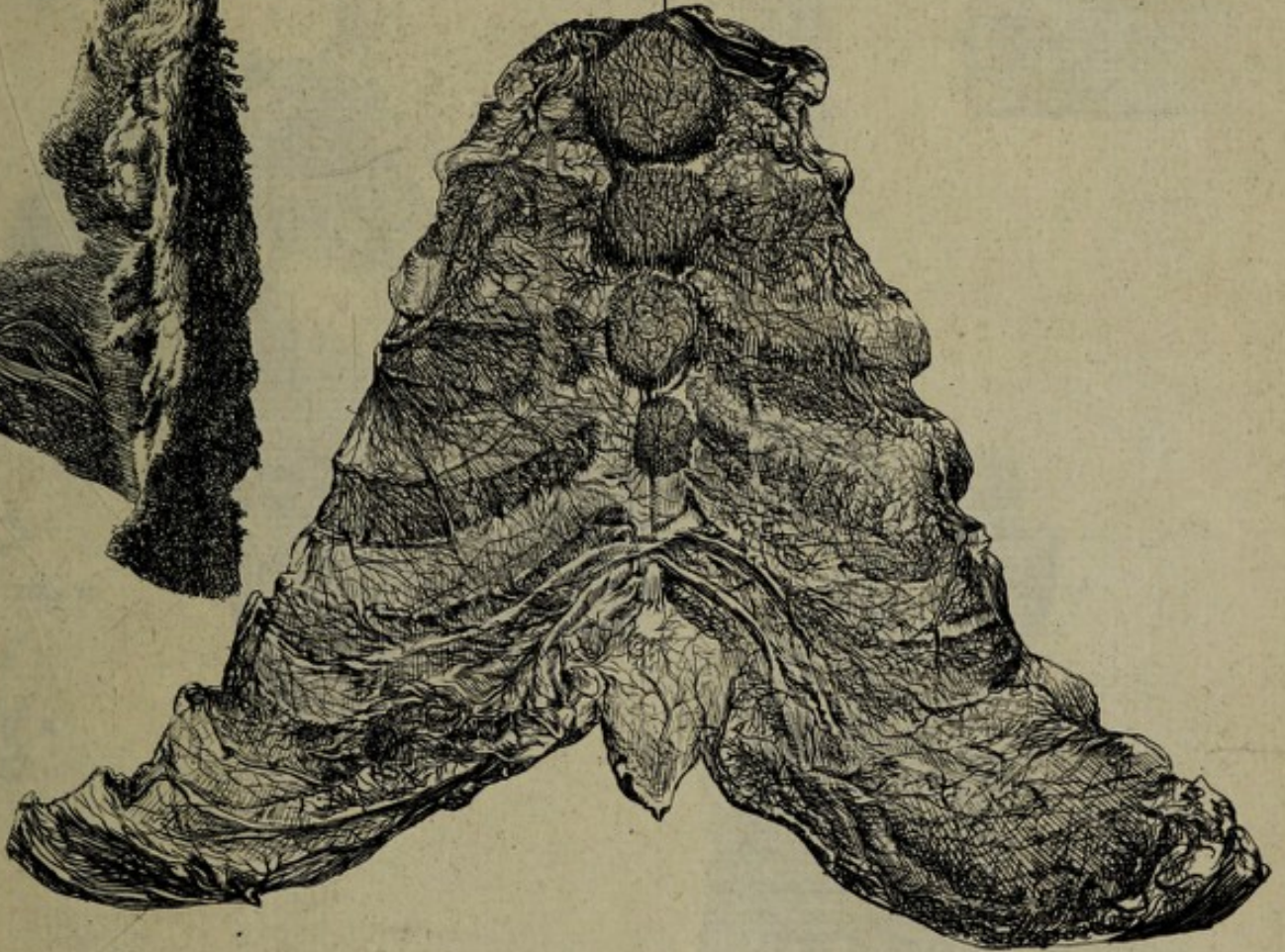

Fig. IV.

A

B

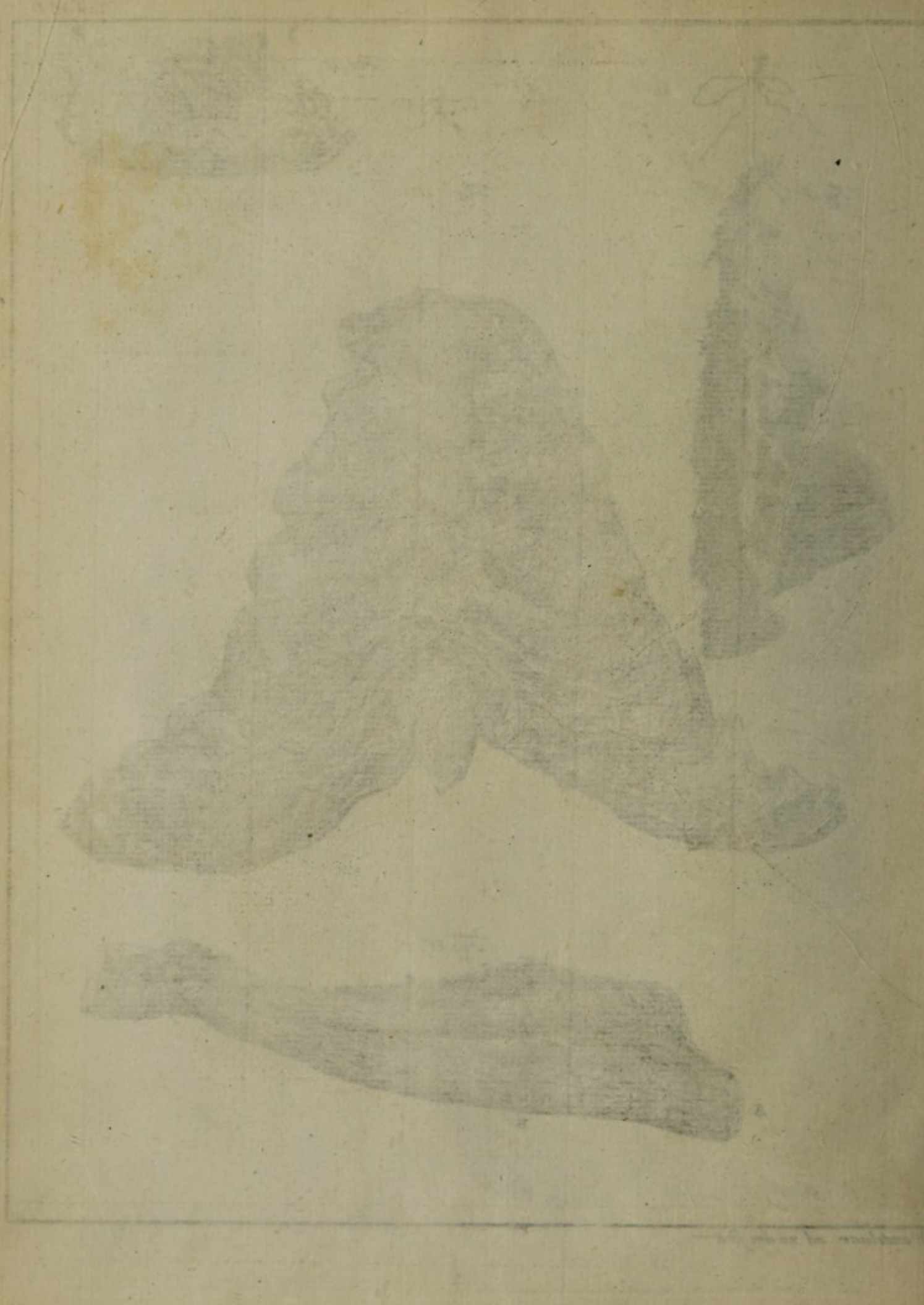

Fig. I.

Fig. II.

Fig. V.

Fig. IV.

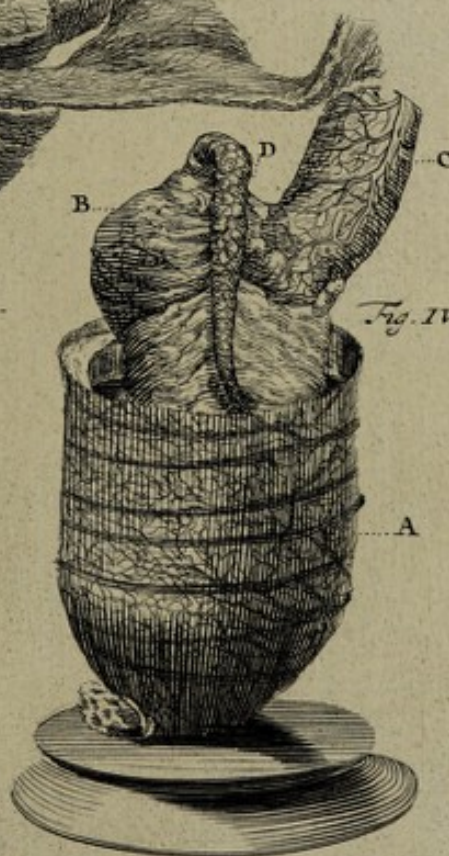

Fig. III.

Wandelaar ad vivum ficit

